

Октябрийн урда тээхи мурьсөөнэй тугые улам дээшнэ үргэе! (1-дхи нюур).

Н. Рогов.— Партийна гэгээрэлэй системэдэ нуралсалай жэлые эмхитэйгээр эхилхэ (2-дхи нюур).

О. Гомбоева.— Томодхогдоһон колхозой таряанажалай бригаданууд (2-дхи нюур).

Нолоом ба михинье хүсэдөөр суглуулжа абаха (3-дхи нюур).

Ц. Галсанов.— Байкалай үмэнэхи нарай доро (3-дхи нюур).

Б. Дондоков.— Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрада (4-дхи нюур).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн мандатна комиссийн заседани (4-дхи нюур).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахы сессия. Генеральна комитеттэ (4-дхи нюур).

Кореядхи событинууд (4-дхи нюур).

Бурят-Монголой ҮНЭН

ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ,
БҮРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-Ы ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Большевистскэ агитатор

Ленин—Сталиной партиар хүтэлсөөр советскэ арад болбол коммунизм байгуулгын агуухэ программы амжалтатгайгаар бэсрэгжэ байна. Советскэ хүнүүд агаалин хүсэнуудые хүнтүрэлэй түүхэдэ анха түрүүлэн амжалта алба хэлгэдэ зохиожэ байна, үйлдэбрийн хүсэнуудые бүхы хэмжээгээр хүтэлсөөр түлөө тэмсэнэ, сагай улаады хубилгана, ой модной туйлхэ массивуудые байгуулна, амжалт дээрэ хамагнаа ехэ электростанцинуудые барина, наагууые хатаана, сүл гобиннуудые сэдэ садууд болгоно.

Советскэ арад ба бүхы ороной амжалтад Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудые Волга мурэн дээрэ ба туркменскэ Главна канал бариха тухай советскэ правительствын хүтэтэ тогтоолые советскэ социалистическэ державын хүсэ амжалтай, тэрэнэй сталинска эб (Кяхта) оро гэршэ мүн гэжэ утгаһан байна.

Коммунизмын эдэ асари ехэ багланууд тухай мэдээсэл бүхы амжалта дууддажа, үнэн сэхэ хүнүүдтэ омог баяр түрүүнэ.

Советскэ хүнүүдэй сэдхэл патростическа омогорхой мэдэрэл халинхай. Шэнэ гайхамшагта амжалтанууд тухай советскэ правительствын шиндхэбрийнүүдые бүхы дотор—фабриканууд ба заводнууд дээрүү, шахтанууд ба рудникнууд, колхозууд, МТС-үүд болон хохуудта, советскэ болон научадэмхи зургаануудта,—нуралсалай амжалтад зүбшэн хэлсэжэ байна. Бүхы советскэ арад манай Эхэ ороние халбаран мандуулжа, амжалтад ажана тэнгилэн байдаг улам саашаданай найжаруулжа, шаа үдэр бүрийн анхарал оролто гаргажа байһанайн түлөө коммунистическэ партия, советскэ правительство, нүхэр Сталинды амжалтэй баясхалан хүргэнэ. Советскэ хүнүүдэй туйлай ехэ баяр мототрол халаа гүрэнэй түсбүүүд дээрүхын ба үлүүлэн дүүргэбэ түлөө ажалтай шэнэ дэбжэлтэ, оролто, бүхы арадай социалистическэ мурьсөөнэй далайса дотор амжалта.

Нүхэр Сталиной үүсхэлээр амжалтэһан туйлай ехэ барилганууд болбол,—гэжэ Молоотовой нэрэмжэ Ленинградска заводой мастер тугур Дулин мэдүүлэ,—бидэниие энэ зоригто амжалта зоригжуулна. Дээрэ үдэрөө үдэртэ улам найжаруулжэ хүдэлмэрилхэбди.

Манай олон миллион агитаторнууд советскэ правительствын хүтэтэ шиндхэбрийнүүдые пропагандалла талаар мүнөө ехээн хүтэлсөөр ябуулжа байна. Тэдэнэй түлээ хурса үгүнүүд Советскэ олоной аравуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ соностоно. Манай агитаторнууд ходоодо олонинтын дунда, ходоодо арадай дунда амжалладаг.

Бидэнэр — Ленин—Сталиной партияны политикые оролдогтогойгоор пропагандаллагдашад, коммунизмын түлөө эдэбхитэй байлдагшад мүн. Агитаторнуудай зориг бадраруулжа, тодог оролто ба ариун хүтэлсөөр тухай хонирхолтой, дура нулаама ба нургалта абам олон ороолуудые бэшэжэ болохо байна. Сталинградска тракторна заводой амжалта мастер, коммунист Николай Хромов хэлэн олон жэлэй туршада агитационно хүдэлмэри хуулна.

—Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинууд халаа амжалт дээрэ хамагнаа ехэ хүсэтэй байх юм,—гэжэ тэрэ хүдэлмэри хэлсэбэ.—Тиймэ барилгануудые иматгал манай Эхэ орон баясхад шадаха байна. Волжско гидроэлектростанцинуудые барилга тухай шиндхэбрийнүүд халаа эб амжалтад түлөө, дай үүдхэгтэ эсэргүү тэмсэлхэдэй гарта амжалта хүсэтэ эзбэг болохо үгэхэ байна. Байгалие ба бүхэли хитин ажабайдалые шэнэдхэн хуулиага барилдаа, манай Сталинградска ехэ үүргэ үгтэһинийн илангата найшаалай. Сталинградска гидроэлектростанцинууд халаа коммунизмын амжалта мүн.

Большевистскэ агитаторнууд халаа Ленин — Сталиной идеяны олонинтын дунда нэбтэ.

рүүлнэ, эдэ идеянуудэй илангаты, тэдэнэй бүгдые илангата хүсые манай орондох социалистическэ байгуулалтын тодорхой жэшээ баримтануудаар харуулна. Манай агитаци ажабайдалтай таһаршагүй холбоотой. Тэрэ халаа арадай гол шухала интересүүдые, хүсэл зоригые бэлдүүлнэ, тэрэ халаа үнэн, тодорхой ба үр эхэтэй байдаг.

«Агитаци халаа хэзээшье, хаанашье партияны гол зэбсэгүүдэй нэгэниин байдаг» гэжэ нүхэр Сталин хургана. Большевикскэ агитаци халаа амжалтады коммунистическэ хүмүүжүүлхэ талаар ябуулжа байдаг партияны организацинуудай бүхы олон түрэлэй ажал-ябуулгын шухалын шухала хуби мүн. Манай партия олонинтын дунда политическэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ, тэрэнэй хэмжээ дээшлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулжа байдаг. Агитаторнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрэй ажал-ябуулгые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ талаар үргэлжэбэ хүдэлмэрилхэ шухала гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй тогтоолууд дотор нэгэнтэ бэшэ заагданай байха юм. Олонинтын-политическэ хүдэлмэри ябуулгын тула эрхим хүсэнуудые томилол табиха шухала. Агитацин идея хэмжээ дээшлүүлгын шухалын шухала эрхэ нүхэсэл юуб гэбэл, олонинтын-политическэ хүдэлмэрилхэ партияны ба советскэ хүтэлбэрилхэ хүдэлмэрилхэбди өөһдөө хабалдаха, амжалтад суглаанууд дээрүү политическэ элидхэлнүүдые тэдэнэй ходоодо хэжэ байха ябадал болоно. Агитационно-ниитын хүдэлмэрилхэ интеллигенцие үргэнөөр хабалдуулжа хэрэгтэй.

Партия ба правительствын тогтоолуудые, улсхоорондын байдал ба советскэ гүрэнэй гадаадын политикые хүдэлмэрилхэдэ, колхозинуудта, интеллигенцидэ үдэр бүри тайлбарилан ойлгуулжа байха, город ба деревиний амжалтад социалистическэ ушар ёһо мэдэлгые дээшлүүлжэ байха, бүхы амжалтады советскэ патриотизмын сурталаар хүмүүжүүлжэ байха гэжэ партияны организацинуудай эгзэн шухала зорилго мүн.

Большевистскэ агитацин хүсэниин юуб гэбэл, тэрэ халаа коммунистическэ байгуулалтын тодорхой зорилгоонуудые шиндхэлгэдэ зориулагданхай, шэнэ ажабайдал зоёһон байгуулжа байгаа олон миллион советскэ хүнүүдэй практическа ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой.

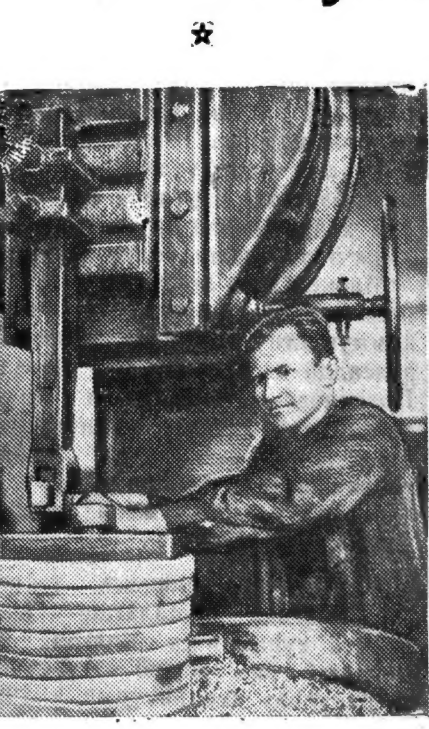
Большевистскэ үгөөрөө, өөһдөнгөө жэшээгээр коммунистическэ байгуулалтада ажалтай баатаршалга гаргаха ябадалла олонинтые элсүүлэн оруулжа байдаг хүнүүд үйлдэбрийн новаторнууд, хүдөө ажахын түрүүшүүд манай партиар хүмүүжүүлгэдэ гайхамшагта хүнүүд агитаторнуудай дунда олон. Агитаторнууд түрүү дүй дүршэлые арадай ажахын бүхы халбаринуудта дэлгэрүүлхын түлөө үсэдөөр ба эсэжэ сусамапгүйгөөр тэмсэжэ байдаг, бүхы шэнэ, прогрессивнэ юумэнуудые оролдоотойгоор пропагандалла байдаг.

Агитаци — ехэ искусство мүн. Кадрнуудай энэ искусствые шудалхын тулада тэдэниие хүмүүжүүлгээр саг үргэлжэ оролдоотойгоор хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Олонинтын-политическэ хүдэлмэри хуулиага тухай, агитаторнуудые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабаринуудые сэхэ шууд дүүргэхэ хэрэгтэй.

Манай үдэрнүүдтэ агитаторнуудай зорилгоонууд — туйлай ехэ, харюусалгатай ба хүндэтэй. Советскэ арадай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илантанууд тухай хөөрхэ зуураа, Ленин — Сталиной партияны политикые пропагандалла зуураа, манай агитаторнууд нинтэ зоригтой политическэ мэдэрэлые дээшлүүлнэ, коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ тэдэнэй творческо эдэбхине хүгжөөнэ. Манай илантанууд туйлай ехэ байха бүрин, манай горизонтнуудай үргэн ехэ байха бүрин, большевикскэ хурса үгэ халаа олонинтын дунда бүри хурсаар ба хүсэтэйгээр дуудлажа байха ёһотой.

(«Правды» түрүү бэшгээ).

Октябрийн урда тээхи мурьсөөнэй тугые улам дээшнэ үргэе!

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровозо-хабаралгын цехтэ. Пехын коллектив эб найрамдалай вахтые үргэлжэлүүлнэ, Октябрийн урда тээхи мурьсөөнэй оролсобо. Эндэ долбежник А. Т. Шаталов үйлдэбрийнөө бүтээсые 277 процент хүрэтэр дээшлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус пехын солото долбежник А. Т. Шаталов амжалта байна.

В. Муллерай фото.

Сельпонуудай мурьсөөн

Зайграй аймпотребсоюзай Дабагын сельпозой хүдэлмэрилхэд халаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрэн Октябрийн урда тээхи мурьсөөндэ хабалдалсанхай.

Сельпозой продавецүүд колхозинуудай дунда үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэгээр наймаална. Сентябрийн 18-да сельпозой колхозив эд бараанай эрьсээр жэлэйнгэ түсбэ болзороонь урид дүүргэбэ.

Энэ сельпозой хүдэлмэрилхэд ноябрийн 7-ной найдэр хүрэтэр жэлэйнгэ түсбэй дээдэ тээ үшөө 360 мянган түхэригэй эд бараа амжалтад худалдаха уялга абаад, хүдэлмэрилхэ байна. Тэдэнэр энэ уялга абаадалаа Иволгин аймпотребсоюзай Саянтын, Верхне-Талецка (Зайграй) сельпонуудай коллективүүдые социалистическэ мурьсөөндэ урилан юм.

Мүнөө эдэ коллективүүд мурьсөөнэй түрүү нуурын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Д. Данилин.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгэ түсбэе болзороонь урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкмуудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкөмүүдэй зууршалгаар доро дурсагданай колхозууд республиканска Хундэлэлэй доскада бэшгээдэ габэл:

КАБАНСКИЙ АЙМАГ:

Твороговское сельсоведэй КИРОВЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ К. А. ЧЕРНИКОВ, парторганизациин секретарь С. Ф. БАБИНЦЕВ).

Нюкскэ сельсоведэй «17 ПАРТСЬЕЗД» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ С. А. ЗАЛУЦКИЙ, парторганизациин секретарь П. А. ПАШИН).

ИВОЛГЫН АЙМАГ:

Гурульбинска сельсоведэй БУДЕННЫЙ НЭРЭМЖЭТЭ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Д. Г. ОВЧИННИКОВ, парторганизациин секретарь И. А. АСТРАХАНЦЕВ).

КУРУМКАНАЙ АЙМАГ:

МАЛЕНКОВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ М. А. ЗАРУБИН, парторганизациин секретарь Н. Г. ТЕЛЕНТИКОВ).

Агуухэ Октябрийн хүндэлэлдэ

Мяханай комбинатда 70 бригаданууд мурьсэһэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинатда Агуухэ Октябрыска революцийн 33-дахы жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мурьсөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Хүдэлмэрилхэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилхэд стахановска вахтада жагсаад, үйлдэбрийнөө бүтээсые ехээр дээшлүүлжэ байна.

Табанжэлэйнгэ даалгабарита түсбэе 4 жэл 8 хара соо үридшалан дүүргэһэн колбасна пехын (начальнигынь нүхэр Юрашк) коллектив 1951 оной түсбөөр ажаллан, сентябрийн түрүүшын халаа соо 26 вагон колбасна зүйл үйлдэбэрилхэн гаргаба. Тийн, хараһаа харада ажалтай үдэр бүтээсэ туйлан, комбинайдгаа директорцин ба профсоюзна организацин дамжуулгын Улаан туг бээр бариха абана.

Солото стахановка Нина Роговагай хүтэлбэрилхэд колбаснигуудай бригада Октябрийн урда тээхи мурьсөө комбинат дотороо түрүүлэн үүсхэ. Бригадын гэгшүүд ноябрийн 7 хүрэтэр жэлэйнгэ түсбэ дүүргэхэ уялга абаад, ажалтай үлгэр жэшээ харуулжа байна. Уржадер сентябрийнгаа даалгабарине дүүргэдэ, октябрь нарын түсбөөр ажаллажа эхилэ.

Нүхэр Роговагай бригадын үүсхэлээр мүнөө комбинат дотор 70 бригаданууд мурьсэжэ байна. Консервн заводто нүхэр Ямбуровагай бригада үдэр бүхэндэ 4 вагон консервэ хайраглан, мурьсөөндэ түрүүлжэ абана.

А. Шестаков.

Сезонно түсбөө дүүргэбэ

Улан-Удын модной завод уһанһаа модо гаргаха сезоннойгоо түсбэе болзороонь урид, сентябрийн 15-да дүүргэбэ. Заводой коллектив сезонной дүүрэтэр үшөө хэдэн арбаад мянган кубометр модо уһанһаа гаргажа, барилгада үгэхөөр хараална.

Улан-Удын модной завод уһанһаа модо гаргаха сезоннойгоо түсбэе болзороонь урид, сентябрийн 15-да дүүргэбэ. Заводой коллектив сезонной дүүрэтэр үшөө хэдэн арбаад мянган кубометр модо уһанһаа гаргажа, барилгада үгэхөөр хараална.

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн 1950 оной сентябрийн 20.

АЙМАГУУД	орондоо хүдөө ажахын (процент)
1. Курумканай	79.1
2. Прибайкальска	76.3
3. Хэжэнгын	75.9
4. Кабанскын	74.3
5. Кударын	73.9
6. Баргажанай	72.5
7. Бичурын	68.8
8. Закаменай	66.4
9. Байкало-Кударын	64.2
10. Яруунын	59.7
11. Хорин	58.7
12. Тарбагатайн	58.4
13. Торин	57.8
14. Түнхэнэй	57.2
15. Мухаршэбэрэй	56.6
16. Зайграйн	56.5
17. Иволгын	55.3
18. Кяхтын	55.0
19. Сэлэнгын	50.7
20. Эдэн	42.4

Республикын аймагуудта үбһө тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн 1950 оной сентябрийн 20.

АЙМАГУУД	хүдөө ажахын үбһө тэжээл (процент)	Силос (процент)
1. Закаменай	101.7	102.4
2. Баргажанай	89.7	56.7
3. Түнхэнэй	75.9	67.9
4. Кабанскын	75.4	72.0
5. Прибайкальска	69.5	87.0
6. Байкало-Кударын	69.3	41.6
7. Бичурын	68.0	53.4
8. Курумканай	66.7	35.4
9. Мухаршэбэрэй	62.1	59.0
10. Зайграйн	61.8	28.1
11. Хорин	59.0	67.4
12. Яруунын	57.9	41.2
13. Торин	55.4	66.7
14. Хэжэнгын	53.7	67.8
15. Тарбагатайн	53.4	51.3
16. Кударын	48.7	75.7
17. Кяхтын	46.4	105.8
18. Иволгын	46.0	97.6
19. Эдэн	41.7	48.5
20. Сэлэнгын	39.0	27.9

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Нютаг бүрийн хонинууд

▲ Украинада 65 мянган гектар шенинэс ба хара таряан ногоон тэжээл болгохын тула таригдаа.

▲ Киветэ 125 үлүүтэй предпринимувалова продукция гаргалгаар табанжэлэйнгэ түсбэе дүүргэбэ. Республикын столицын 20 мянга шахуу стахановцууд 6-һаа 23 хүрэтэр жэлэй нормонуудые дүүргэжэ, өөһдөнгөө счелуудта бэшүүлэнхэй.

▲ Энэ жэлдэ Иркутскын ба Иркутска областин ажаллашад 200 үлүүтэй «Победа» ба «Москвич» автомобильнуудые өөһдөтөө абаба.

▲ Крымэй урда эрьедэ 120 саниатори ба амаралтын гэрнүүд бии юм. Тэндэ мүнөө нэгэн доро 15 мянган ажаллашад — нёдондой-хихоо 3 мянгаар олон хүн аргалуулжа ба амаржа байна.

▲ Ородой элитэ ехэ эрдэмтэ этнограф, антрополог ба аянша Н. Н. Миклухо-Маклайн зоёһолнуудай нэгэдэхн тоо хэблэгдэн гарба. Тэрэн соо эрдэмтын дневниг зарим хуби, тодорхойлол, Шэнэ Гвинеягээр аяншалһанай (1870—1872) дневник оронхой. Урда Америка тухай тэмдэглэлнүүдэнь эгээл түрүүшынхэ энээн соо хэблэгдэ.

Уралайхид Волжско гидроэлектростанцинуудта туһална

КУШБА. (Свердловско область). Калинин нэрэмжэтэ Баранчинска электромеханическа заводой коллектив Волгохид сталинска агуухэ барилгануудай захилнуудые дүүргэжэ эхилэ. Экскаваторнуудта хэрэгтэй электротехнэлгын түрүүшын гурбан комплектнуудые бүтээбэ. Эдэ моторнуудын Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудта зориулан Ново-Краматорско заводой бүтээжэ байгаа хүсэтэ машинануудта хэрэглэгдэхэ юм.

Эдэ харюусалгатай захил дүүргэлгые уралайхид эрхим стахановцуудта даалгаа. Нүхэр Батуриной хүтэлбэрилхэд бригада бүхы хүдэлмэриэ даагһаа нилээд урид гүйсэдхэнэ.

Волжско гидростанцинуудай захилнуудые дүүргэлгэдэ заводой олонинтын зүгөө хиналта тогтоогдобо. Сталинска барилгануудта туһалхын тула, инженернууд, стахановцууд, партияна ба профсоюзай хүдэлмэрилхэдэй хабалдалгатай комитет байгуулагдаа.

Ажалта үдэрнүүдтэ орооһо авансаар хубаана

БАРНАУЛ. (ТАСС). Алтайн хизаарай колхозууд ажалта үдэрнүүдтэ орооһо авансаар үгэжэ эхилэ. Шипуновско районий «Красная Заря», «Первое Мая» ба «Память Ленина» гэжэ хүдөө ажахын артельнүүдэй колхозинууд ажал-

Нютаг бүрийн хонинууд

★ Узбекистанай колхозууд дотор политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ республиканска обществын 200 лекторинууд энэ жэлэй эхинһэ хойшо нээгдэбэ. Энэ саг соо хүдөө ажахын хүдэлмэрилхэдтэ арбан мянган элдэб янзын лекцинууд уншагдан байна.

★ Горюч, резинэ ба бусад материалнуудые комплексно ёһоор алмаһын түлөө мурьсөө-үүсхэлэн московско шофер-новатор нүхэр Артемовэй үүсхэлые Минскийн шофернууд үргэнөөр дэмжэбэ. Гансахан Минскэ автозаводой шофернууд жэлэй эхинһэ хойшо 25 мянга гаран килограмм дизельнэ түлшэ ба 15 мянган килограмм бензин алмаба.

★ Украиннын КП(б)-гэй Харьковска, Днепропетровско, Одесскэ, Сталинска ба Львовско обкомуудай дэргэдэхн хоёр жэлэй партияна нургуулинуудта заняти эхилэ. Энэ жэлдэ тус нургуулинуудта хүтэлбэрилхэ партияна, советскэ, комсомольско ба газетнэ мянга гарам хүдэлмэрилхэд абаба.

Партийна гэгээрэлэй системэдэ нуралсалай жэлые эмхитэйгээр эхилхэ

Н. РОГОВ, ВКП(б)-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь

Большевистскэ парти болбол бүхы коммунистууды, хүдэлмэрийн элдэб халбаринуудтай хүтэлбэрлэхэ кадрнууды ба партинабэшэ үргэн олон интеллигентнэрые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ аймагтар ехэ удхашанар олдодог.

Нүхэр Сталин ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ хэлээн түүхэтэ элидхэл соогоо энээн тухай партиин зорилгонууды тодорхойлон нигэжэ хэлээ нэн:

«Партийна пропагандын зорилго, кадрнууды марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлгын зорилго юуб гэхэдэ, обшествын хүтэлтын хуули ёһонууд тухай марксистско-ленинскэ науке шуудхадань хүдэлмэрийн бүхы халбаринуудтай манай кадрнуудта туһалаа ябадал болоно».

Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо зорилгы советскэ арадай амжалтатгаар бэсэлүүлжэ байгаа мүнөөнэй услови до манай кадрнуудай идеино-политическэ хэмжээ дээшлүүлгэ хадаа партина организацинуудай шуудхалы шуудхала зорилго болоно. Марксистско-ленинскэ теори манай кадрнуудта эли тодо перспективнууды, хүдэлмэрийн элдэб найдабари олдодог, Ленин — Сталиной агуухэ хэрэгтэ илан мандагада этгэлынь бэхжүүлдэг байна.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй сусаршад айнарал оролдолтын ашаар коммунистууд, бүхы ажалшад марксистско-ленинскэ теори саг үргэлжэ ба гүнзэгтгөөр шуудхала бүхы условиудтай болоно.

Бүхы орон доторнай олон тоото политургуулинууд, кружогууд ба марксистско-ленинскэ университельдүүд эмхидхэгдэнхэй. В. И. Ленинэй ба И. В. Сталиной зохёолнууд олон тиражтайгаар хэблэгдэн гарана. Манай партина ба гүрэнэй кадрнууд «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряанг курс» гэжэ сталинскэ номоор зэбсэгдэлдэнхэй. Тус ном хадаа марксистско-ленинскэ пропаганды үзэгдөөгүй үргэн далайсатгайгаар дэлгэрүүлгэдэ эхи табиһан байна. «Языкознанида марксистын тухай», «Языкознаний зарим асуудалууд тушаа», «Нүхэдтэ харюу» гэһэн нүхэр Сталиной шэнэ зохёолнууд марксистско-ленинскэ науке шэнэ теоретическэ заабаринуудаар баяжуулаа.

Марксистско-ленинскэ наукин агуухэ корифейнүүд В. И. Ленинэй, И. В. Сталиной гениальна зохёолнууд Советскэ Союзай арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ, тэрэ тоодо бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагданхай, тэдэниин олон миллион коммунистууд ба партинабэшэ хүнүүд шуудхала.

Большевикуудэй парти хадаа пропагандистка кадрнуудай тон ехэ арми хүмүүжүүлэн ургуулаа. Тэдэнэр өөһдөнгөө үдэр бүрийн хүдэлмэрээр хамалы алагша коммунизмын идеянууды одонгын дунда нэбэрүүлнэ. Тэдэ идеянууд хадаа арадуудай хоорондох хани барисанай ба эб найрамдалай түшгэ тулгуур болоһон манай Эхэ ороной саашадаа халбаран бадархын түлөө тэмсэлдэ советскэ аравды зоригжуулаа.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй шийдхэбэринууды ба заабаринууды хүтэлбэри болгон, Бурят-Монголой областной партина организаци өөрынгөө кадрнууды марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхэ нилээд ехэ хүдэлмэри абуулна.

Коммунистуудай политическэ нуралсалай жэлдэ улам үргэн далайсатгай болоно. Нуралсалай үнгэрһэн жэлдэ республика дотор 502 политургуулинууд, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталиной биографиюуды шуудхала 261 кружогууд, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряанг курсы» шуудхала 472 кружогууд, үдэшин партина 32 хургуулинууд ба марксистско-ленинскэ университет хүдэлмэрийлөө. Олон мянган коммунистууд өөһдөнгөө идеино-теоретическэ хэмжээ бээ даагаад нуралсан дээшлүүлэ. Партина гэгээрэлэй системэдэ партин гэгээрэл ба канлидадууд бултаараа шахуу хабаадуулагдан байгаа.

Партийна гэгээрэлэй идеино-теоретическэ хэмжээн нилээд дээшлээ. Олонхи политургуулинууд ба кружогууд нуралсалайгаа түсэбүүды дүүргэ, коммунистическэ партин теори ба түүхы шуудхадань коммунистуудта ехэ туһаламжа үзүүлэ.

Политургуулинуудта, үдэшин партина хургуулинуудта ба марксистско-ленинскэ наука гэгээрэлэй системэдэ хуралсалай

сизм-ленинскэ университетдэ нуралсалай олон мянган коммунистууд үзэһэн материалаа найнаар ойлгоо.

Областной партина организаци хэлэн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэрийн республика дотор партина гэгээрэлы найжаруула ябадала туһалаа. 1949 оной зун хүдөөгэй пропагандаистнуудай харын курсууд ВКП(б)-гэй обкомой дэргэлдэ ба 3 харын курсууд партин горкомуудай дэргэдэ эмхидхэгдэн байна. Курсуудта 400 шахуу пропагандаистнууд нуралсалай байха юм.

Партийна комитетүүдэй дэргэдэ политургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрлэгшэдэй саг үргэлжын семинарнууд байгуулагдан байгаа. Тэрэ семинарнууд хадаа пропагандаистка кадрнуудай мэргэжэлы дээшлүүлхэ шуудхала формо болоһон байна.

ВКП(б)-гэй горкомууд, райкомууд ба айкомууд партина гэгээрэлд анхаралаа бүри ехээр хандуулаг болоо, пропагандаистнуудай хүдэлмэрийн ба коммунистуудай нуралсалы найнаар хүтэлбэрлэдг ба хинадаг болоо.

Гэгээрэл хамта, нуралсалай үнгэрһэн жэлд партина гэгээрэл эмхидхэгдэлэй ехэ дутагдалнууд гараһан байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шуудхала.

Зарим партина комитетүүд тус тус коммунистуудай нуралсалай формонууды тодорхойлохо хэрэгтэ хайша хэрэгээр, ёһо тэдыгээр хандаа. Политургуулинууд ба кружогууд хэлэ хэлэн ушуруудта коммунист бүхэнэй эрдэм бэлдэхэлы ба дурмы хараада абангүгөөр бүрдүүлэгдэн байна. Жэһэнь, ВКП(б)-гэй Түхэнэй айком үнгэрһэн жэлдэ политическэ нуралсалай формонууды тодорхойлоходо, коммунист бүхэнэй индивидуальнаар хандаггүйгөөр, партина гэгээрэлэй сетини бүрдүүлхэн байгаа. Энэһээ боложо олон политургуулинууд ба кружогуудай нуралсалай састав нэгэ янзын бэш байгаа, бага эрдэмтэй коммунистуудтай хамта теоретическэ ба юрэнхы найн бэлдэхэлэй, номы бээ даагаад шуудхала дүршэлтэй нүхэд политургуулинуудта ба кружогуудта оруулагдан байха юм.

Зарим партина организацинууд партина гэгээрэлэй сетидэ нуралсалай жэлые саг болзортоны эхилхэ ябадал хангаггүй байгаа. Заиграйн аймагай олон политургуулинууд ба кружогууд хүдэлмэрээ ехээр гэгээдэ эхилдэ нэн.

Олон политургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэрийн идеино-теоретическэ доодо хэмжээндэ үнгэрэгдөө, нуралсалай заняинуудта хангалтаггүйгөөр ябадал, коммунистуудай нуралсалай хойноһоо хиналта табигдаггүй байһан юм.

ВКП(б)-гэй зарим айкомууд, жэһээлхэдэ Иволгын ба Сэлэнгын айкомууд, коммунистуудай бээ даагаад нуралсаха нуралсалы эмхитэйгээр ябуулга хангаггүй. Эдэ аймагуудта марксистско-ленинскэ теори бээ даагаад шуудхала коммунистуудта туһаламжа болгон нуралсалай жэлдэ үсөөн лекцинууд уншагдан байгаа. Теоретическэ асуудалууд хараа хоёрдөөнүүд ба семинарнууд тон үсөөн үнгэрэгдэдэг нэн. Ушар нимэһээ, марксистско-ленинскэ теори бээ даагаад шуудхала гэжэ тоологдодог зарим коммунистууд өөһдөнгөө идеино-хэмжээ дээшлүүлхэ талаар юушы хэзүгй шахуу байгаа.

Политургуулинууд ба кружогуудай хүтэлбэрлэгшэдэй мэргэжэлы саг үргэлжэ дээшлүүлхэ ябадал хангаха ёһотой, пропагандаистнуудай семинарнууд үнгэрэгшэ жэлдэ олон газарнуудта хангалтаггүйгөөр хүдэлмэрийлөө. Нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ зуураа, партина организацинууд нёдондо жэлэй уругууды, партина гэгээрэл эмхидхэгын амжалтанууды ба дутагдалнууды бүхы талаарнь хараадаа абаха уялгатай.

Партийна гэгээрэлэй системэдэ хэлэ жэлдэ политургуулинуудай, кружогуудай, үдэшин партина хургуулинуудай хүдэлмэрийн идеино хэмжээ улам дээшлүүлхэ, коммунистуудай бээ даагаад нуралсаха нуралсалы эршэмтэйгээр ябуулха, партина гэгээрэлэй бүхы халбаринууды улам эмхитэй болгохо гэжэ республикын бүхы партина организацинуудай зорилго мүн. Энэ зорилгы амжалтатгайгаар шийдхэлгэ хадаа партина гэгээрэлэй системэдэ хуралсалай

жэлдэ нарин найнаар бэлдэхэ ба тэрэниин эмхитэйгээр эхилхэ ябадалһаа нилээд дудыдаха байна.

Республикын партина организацинууд нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэлы түгсэхын тула бүхы хүдэлмэри хэмжэ байна.

Хүдөөгэй хоёр зүү шахуу пропагандаистнууд ВКП(б)-гэй обкомой дэргэдэ харын курсуудта бэлдэхэгдээ. ВКП(б)-гэй горкомой дэргэдэ пропагандаистнуудай 3 харын курсууд үнгэрэгдөө. Тэндэ 150 гарын хүнүүд нуралсаа. Мүнөө ВКП(б)-гэй обкомой ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой дэргэдэ 500 гарын пропагандаистнууды хабаадуулан хоёр неделин курсууд хүдэлмэрийн. Ингэжэ 1949 ба 1950 онуудай туршада хүдөөгэй ба гордуудай бүхы шахуу пропагандаистнууд курсуудта бэлдэхэгдэжэ гараа.

Манай пропагандаистка кадрнууд нилээд ехэ теоретическэ ба методическэ бэлдэхэл абаа. Энэнь политургуулинуудай ба кружогуудай заняинууды улам үндэр идеино-теоретическэ хэмжээндэ үнгэрэгшэ арга боломжо пропагандаистнарта олгохо байна.

Партийна гэгээрэлэй сетидэ хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэлэй асуудалууды партина суглаанууд ба партина активууд дээрэ, партина комитетүүдэй заседанинууд ба пленумүүд дээрэ, пропагандаистка хүдэлмэрийлэгшэдэй зүблөөнтүүд дээрэ бүхы талааннь зүбшэн хэлсэхэ шуудхала. Энэ талаар, Улан-Удын партина организаци горьтой хүдэлмэри ябуулаа. Коммунистуудай политическэ нуралсалай хүтэлбэрлэгшэ саашадань найжаруула тушаа горьдоской партина организацин зорилгонууд ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой пленум дээрэ ба районон партина активуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн байна. Партина гэгээрэлэй асуудалууды ВКП(б)-гэй горкомой пленум дээрэ ба активуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрынгөө шүүмжэлэлэй оршон байдалда үнгэрөө. Нёдон жэлдэ зарим партина организацинууд коммунистуудай политическэ нуралсалы эмхидхэлгэд формализм гаргадаг байгаа, ВКП(б)-гэй горком ба райкомууд пропагандаистнуудта ба консультантуудта, мүн идеино-теоретическэ хэмжээгээ бээ даагаад дээшлүүлгэд коммунистуудта туһаламжа һулаар хүргэлгэ байгаа гэжэ ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой пленумд хабаадагшад тэмдэглээ нэн. Пленум халаа нуралсалай жэлые эмхитэйгээр эхилхэ ябадал хангахын тула тодорхой хэмжээ-ябууланууды хараалһан байна.

ВКП(б)-гэй горкомуудай, райкомуудай ба айкомуудай, мүн эхин партина организацинууд коммунистуудай юрэнхы эрдэм ба политическэ бэлдэхэлы хараада абажа, партина гэгээрэлэй сетини зүбөөр бүрдүүлхэнь шуудхала.

Партийна гэгээрэлэй сетини бүрдүүлхэдэ бүхы коммунистууды политическэ нуралсалда хабаадуулаха, коммунист бүхэнэй нуралсалай формы зүбөөр тодорхойлохо ябадал хүтэлбэри болгохо шуудхала. Коммунистуудай нуралсалай формонь тэрэнэй юрэнхы эрдэм ба политическэ бэлдэхэлэй таараһан байха ба идеино-теоретическэ хэмжээгээ тэрэнэй саашадань дээшлүүлхэ ябадал хангаха ёһотой. Политургуулинууд ба кружогуудтай нуралсалда хүдэлмэрийлэгшэ, колхознигуудай, интеллигенциин дундаһаа партинабэшэ эдэбхитэды хабаадуулаха шуудхала.

Ажалшад болбол В. И. Ленинэй, И. В. Сталиной ажабайдалы ба ажал-ябуулынь гүн ехээр ноирхожо шуудхала. Партина организацинууд большевистскэ партин агуухэ вождьнор ба эмхидхэлшэд, Советскэ гүрэнни байгуулагшад В. И. Ленинэй, И. В. Сталиной ажабайдалы ба ажал-ябуулынь шуудхала ябадал үргэн нигтэ хүдэлмэрийлэгшэ, колхознигуудай болон интеллигенциин дунда улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Нуралсалай үнгэрһэн жэлдэ областой партина организациин коммунистуудай нилээд хубинь «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряанг курсы» гот тухэлэй кружогуудта шуудхала, программа материалаа ойлгоо. Эдэ кружогуудта нуралсалай дүргэнэн коммунистууд

та өөрынгөө идеино-теоретическэ хэмжээ саашадаа дээшлүүлхэ арга боломжо олгохо шуудхала. Дур хэлсэлгэнь ёһоор тэдэниин бээ даагаад нуралсаха гү, али марксистско-ленинскэ классигуудай зохёолнууды хэрэглэсэн ВКП(б)-гэй түүхы шуудхала дээшлүүлэгдэн тухэлэй «кружогуудта, диалектичeskэ ба историческэ материализмы болон политическэ экономии шуудхала кружогуудта хабаадуулаха хэрэгтэй.

Нуралсалай шэнэ жэлдэ эхилэн үдэшин партина хургуулинуудай программан В. И. Ленинэй, И. В. Сталиной шуудхала зохёолнууды хэрэглэсэн ВКП(б)-гэй түүхы шуудхала ябадал оруулагдаха байна. Нуралсалай шэнэ тэсбэтэй зохилдуулан үдэшин партина хургуулинууды бүрдүүлхэдэ, тэндэ хүтэлбэрлэхэ партина ба советскэ хүдэлмэрийлэгшэды түрүшын ээлжэндэ хабаадуулаха шуудхала.

Марксистско-ленинскэ теори бээ даагаад шуудхала хадаа коммунистуудай политическэ нуралсалда шуудхала һуури эзэлдэг. Политическэ бэлдэхэлэй коммунистуудай өөһдөө дээшлүүлгэлы эмхидхэхэ хэрэг нилээд найжаруулаха шуудхала байһан тухай нуралсалай үнгэрһэн жэлэй уругууд хэлсээ.

Марксистско-ленинскэ теори бээ даагаад шуудхала кадрнуудта туһаламжа болгон нуралсалай энэ жэлэй түрүшын үдэринуудэй лекцинууды, групповой ба индидуальна лекцинууды саг үргэлжэ үнгэрэгшэ ябадал эмхидхэхэ шуудхала. Политическэ эрдэмээ өөһдөө дээшлүүлгэд нүхэдтэ туһаламжа болгон лекцинууды ба консультантууды нигэрэгхын тулада коммунистуудай ба интеллигенциин дундаһаа лекторнууды ба консультантууды нуралсалай жэлэй эхилтэр шэлэн олохо хэрэгтэй байна. Коммунистуудай бээ даагаад нуралсаха нуралсалай хойноһоо үдэр бүрийн хиналта табияд байгаад наа, ном үзэхэдэнь тэдэндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлдэг байгаад наа, политическэ эрдэмээ өөһөө дээшлүүлхэ ябадалда амжалтанууд туйлагдаха байна.

Тимэ болохоороо, партина гэгээрэлэй бүхы звенонууды үргэдэхэ, политургуулинуудта, кружогуудта, үдэшин партина хургуулинуудта нуралсалай тоо нилээд олошоруулаха ябадал нуралсалай энэ жэлдэ хараалагдан.

Партийна гэгээрэлэй системэдэ заняинуудай идеино-теоретическэ хэмжээн нэн түрүүн пропагандаистка кадрнуудай саставаар тодорхойлогдодог. Хүдөөгэй ба горьдоской пропагандаистнуудай курсууд пропагандистнуудай идеино-политическэ ба методическэ хэмжээ дээшлүүлгэд туһалаа. Пропагандаистка кадрнуудай мэргэжэл саг үргэлжэ дээшлүүлгэдэ байха ёһотой. ВКП(б)-гэй горкомууд, райкомууд ба айкомууд марксистско-ленинскэ классигуудай зохёолнууды бээ даагаад шуудхалад пропагандистнуудта үдэр бүри туһаламжа үзүүлжэ байха уялгатай. Шэнэ жэлэй эхилхээ абаад ВКП(б)-гэй айкомуудай, райкомуудай ба горкомуудай дэргэдэ пропагандаистнуудай саг үргэлжын семинарнуудай хүдэлмэри эмхидхэхэ, семинарнууды мэргэжэлтэй, политическэ бэлдэхэлэй хүтэлбэрлэгшэдөөр хангаха, семинарнууд дээрэ теоретическэ ба методическэ асуудалуудай лекцинууды ба консультантууды, пропагандаистнуудай хүдэлмэрийн дүй дүршэл абалсалгы саг үргэлжэ эмхидхэхэ шуудхала.

Партийна комитетүүд ба партина эхин организацинууд нуралсалайгаа шэнэ жэлдэ бэлдэхэдэ, комсомольскэ политическэ гэгээрэлэй хургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэрийн найжаруулаха комсомольскэ организациуудта тула хүргэхэ зэргэтэй. Комсомольскэ пропагандаистнуудай семинарнууды, В. И. Ленинэй, И. В. Сталиной биографиюуд ба «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряанг курсы» шуудхала комсомольскэ кружогууды хүтэлбэрлэхын тула бэлдэхэлэй коммунистууды олго томило шуудхала. Комсомольскэ политическэ гэгээрэлэй сетини пропагандаистнууды ВКП(б)-гэй горкомуудай, райкомуудай ба айкомуудай дэргэдэ семинарнуудай заняинуудта улам олоор хабаадуулаха хэрэгтэй.

Нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэлэй асуудал мүнөө бүхы партина организацинуудай гот анхаралдань байха ёһотой, нуралсалай шэнэ жэлдэ найнаар бэлдэхэ ябадал хангаха, партина гэгээрэлэй сетини зүбөөр бүрдүүлхэ ба заняинууды эмхитэйгээр эхилхэ гэжэ партина организацинуудай уялга болоно.

Томодхогдоһон колхозой таряанажалай бригаданууд

1950 оной августын 2. Энэ үдэр Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Октябрь» колхозуудай гэгээрэл—хүгшэн, залуу илгээгүи, олоороо сугларжа, хамтын суглаа хэлэн байгаа. Хүгшэ хууһан эдэ хоёр колхозууды нэгдүүлхэ тухай асуудал тэрэ суглаан дээрэ угаа ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэгдээ. Эндэ сугларһан колхознигууд артельнуудэ хамтаруулаха тухай дурадхалы нэгэн дугаар найшаагаад, колхозно ажажыга улам саашадань хүгжөөхэ зорилго табиһан байна.

Тийгээд Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой правлени ба түрүүлгшэ, мүн шагналтан комисси хунгагдан байгаа. Гол түлэ таряанажалай эрхилдэг энэ колхоздо бригаданууды бэхжүүлхэ ябадал тон шуудхала байһан тулаан, эгээл дүршэлтэй, артелиин ажалы найса мэлээ колхознигууды зүбөөр шэлэн оложо, бригадирнуудар томило гэжэ суглаанда хабаадагшад шийдэн байна. Тийн, урдань «Октябрь» колхоздо үнийнөө хойшо бригадираар хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэл ехэтэй болоһон колхозник Степан Петрович Ленисов томодхогдоһон колхозой таряанажалай нэгэдэхэ бригадын бригадираар, залуу колхозник Петр Феоктистович Колесников — хоёрдохи бригадын бригадираар томилогдоо.

Эдэ бригадирнуудай хэрэгтэ тушаажа абаһадань, үбнэ хуралгын калуун үе ба таряа хуралга, гүрэндэ тушаалгы эхилхэ саг тулаад байгаа бэшэ.

— Колхозуудай хамтаржа, нилээд томо ажажы болоо гэсшэ. Манайда машина зэбсэгүүдынь, мори унаашы, хүдэлмэрийн хушэны бүри олон болоо. Таряанай нэлэнхы үргэн боложо, оньһото машинанууды хэрэглэхэдэ улам зохид, улам найн болоһон байна. Имагтал энэ ехэ арга боломжоо гүйсэд хэрэглэжэ, үндэр ургаса хуралгы ёһотойдн. Мүнөө үедэ хүдөө ажажын хүдэлмэринүүдэй эгээл харюусалгатай кампанинууд ябажа байна. Энэ үедэ таанары бригадирнуудар томило гэсшэбди. Томодхогдоһон колхозойнгоо таряанажалай бригаданууды зүбөөр хүтэлбэрлэжэ, колхознигуудай найдабарини харюулхын тулада үбнэ тэжээл бэлдэхэ, таряа хуралга, гүрэндэ тушаажа хүдэлмэринүүды саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ябадал хангалга таанарай ариун уялга мүн, — гэжэ шэ нээр хунгагдан правленин Түрүүлгшэ Николай Иванович Антонов бригадирнуудта захяа нэн.

Иимэ захяа абаһан эдэ бригадирнууд уданшгегүй өөһдэ өөһдөнгөө бригадануудта ошохо, суглаа хэбэ. Суглаан дээрэн колхозно нитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын, ургаса хуралгы ба гүрэндэ таряа тушаалгы түргэнөөр дүргэхын түлөө социалистическэ мурсые эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэн байгаа. Ингэжэ энэ хоёр бригадануудай мурсыеэ ажал шэнэ хүсэтэйгөөр эхилдэ нэн.

Үбнэ хуралга дээрэ Петр Феоктистович Колесниковэй хүтэлбэрлэгшэ хоёрдохи бригада нэгэдэхэ һуури эзэлбэ, Энэ бригада сабшалга саг соонь дүүргэдэ, түсэбөө гадуур үбнэ тэжээл бэлдэжэ байһай. Брига

дын зарим гэгшүүд мүнөө нилээд тэжээл суглуулжа, таряажа байна.

Тэрэһэн түс бригадын найса хуралга дүүргэхэ дүршэл Бригадын гэгшүүдэй жаг зарим ба ажалай эмхидхэл нилээд жаруулагданхай. Колхознигууд энэ хүдэлмэрийн бригадир саг дары тушаажа абада. Игүрм тогтоһоной ашаар, шаранарай түлөө улам шанга тэсэл хэгдэнэ.

Таряа хуралга, гүрэндэ шаалгын эхилхээ хойшо колхозой таряанажалай бригадануудта ажалай бүтээсэ нуралсалай болоо. Олонхи колхозник дээрэйгөө нормонууды үдэр дүүргэнэ. Жаткын машинист Шылаов, Филиппов, таряа шод Грешилова, Яковлева, Гикх, Андриевская (нэгэдэхэ бригада) гэгшэд илангага найса ажаллажа, артель соогоо сугланхай.

Гүрэндэ таряа тушаажа түс болзор соонь дүргэхын түс бригада бүхэн хамгай хүсээ сүүлжэ байна. Комбайнууд гаран таряа хатааха ба сүүлхэ хүдэлмэри түгээрэн суглаа ябуулагдана. Степан Петрович Ленисовэй хүтэлбэрлэгшэ бригадын гэгшүүд Курьянов, Шкелова, Яковлев ба бусад таряа эсбэрлэлгэ дээрэ үдэр хүнгүй дэлмэрилжэ, үндэр бүтээсэ тулаад.

Таряанажалай бригаданууд эршэтэй шангаар ажаллаха тухай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз гүрэндөө таряа элбэгээр тушаана. Энэ үе хоз августовскэ графикаа үдэр дүүргэ нэн. Мүнөө бэлдэн пунктла хоёр автомашинаар таряа эсбэжэ байна. Шофер Черныш томашиняа аналггүйгөөр ябууд бэлдэхэлэй Ново-Ильинскэ колхоз хоёройнгоо хоорондо хэрээн сүүдхэ соо таряа зөөд.

Колхозой правлени ба партина организаци таряа хуралга ябажа байһан колхознигууд хэрэгтэй бүхы юмнууды хангана. Бригадануудай дүршэулаан булан эмхидхэгдэнхэй. Идэн газет, журналнууд ба сад культурна хэргэсэлүүд байдаг. Мүн хамтын эдэ эмхидхэгдэн байна.

Партийна организациаар томологдоһон агитаторнууд колхозуудай дунда уншалга хоёрдөөнүүды үнгэрэгшэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригаданууд мүнөө Сагаан-Хунды, Хунды, Бургаа гэжэ участогуудта таряа хуралга байна. Тэндэнь Хэжэн МТС-эй хоёр комбайн, мүн колхозой хуралгын бусад машинанууд хүдэлмэрийлдэг. Зарим участогуудын гарааршы халагдана. Тийн бригадирнууд Степан Петрович Ленисов, Петр Феоктистович Колесников гэгшэды харахат. Энэ хоёр артелиингээ ажажы ун бүри хүгжөөхын, социалистическэ газартаряалангай культуры дээшлүүлхын түлөө эсэһэ сугашгүйгөөр оролдон. Эдэнэр таряа хуралга түргэнөөр, гэм хоролтогүйгөөр үнгэрэгшэ, түрээс болзоргоо урид тоосоо тэртэе бригаданга бүхы гэгшүүд элсүүлнэ, колхознигуудай ажал зүбөөр эмхидхэнэ.

О. Гомбоев, («Б. М. Унэней» тусхай корреспондент).

Хоёр ондоо дүнгүүд

Дэрэстэй сомоной «Коммунизм» колхозой (Зэдэ) таряанажалай гурбадахы бригадын поли дээрэ Сагаан-Усанай МТС-эй комбайнернууд Иван Иванович Плюсин ба Цэндэ Доржиев гэгшэд хүдэлмэрийлдэг.

Эдэнэр таряа хуралгада ороһонхоо хойшо мүнөө хүрэтэр хоёр ондоо дүнгүүды харуулаа. Жэһээлхэдэ, Иван Иванович Плюсин үдэр бүри 21 гектар хүрэтэр

найн шанартайгаар таряа хуралда. Тинхэдэ нүгөөдэ комбайны үдэр соо мүн 3,9 гектар дадаг мүртөө га бүридэ центнер шахуу таряа гэсшэ.

Тээд, хүдэлмэрийлөө голон гаргажа, хамагай хойно шарилжэ ябадаг комбайнер Цэндэ Доржиевай алдууень заһаха тунхуу МТС-эй дирекци ямаршы нигэжэ абангагүй.

Ц. Жамбеев, (наа бэшээрнэ) сүм дүүргэдэ байна. Тус бригада колхознигуудын олодоходо улам эхлэхын тула, үлүү овошнууды рингууд дээрэ худалдалаг, суглаануудта тушаадаг байха юм.

Бригадын гэгшүүд—найса колхознигууд В. Тюменцева, Шилакова, П. Хамаганова ба бусад ехэ эдэбхитэйгээр ажаллаа байна. С. Садыев

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ДУТУУНУУДЫЕ ОЙРЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ УСАДХАХА

Тагалдуулха аюулда хүргэнэ

Нийслэлд жэлдэ малай үбэлжэжэ муугаар бэлдэхэн байрлалд дээрнээ Иволгин аймгийн колхозууд үсөөн бэшэ толгой малаа хоролтодо оруулһан байна. Илангаяа Сталиний нэртэй, «Красный пахарь», «III пятилетка», «Улаан Оронго» барилдаа колхозуудта мал эхээр гаралтай байна.

Үбэлжэ, нёдондойнгоо алднууднаа зарим колхозуудай түрүүлэгшэд амаршье хургаал байгаа юм. Жэшээлхэд, Сталиний нэрэмжэтэ колхозой эрхлэгшэ (энээнэй урда тээ түрүүлэгшэ байһан Аюшев түүрүтэй) үбэлжэлдэ бэлдэхэ талаар үсөөн хэзгүй байшоо. Тээд, үсөөн үбэлжэ хэзэ байха юм. Жэшээ, байгша ондо 100 толгой үбэлжэ ба 50 толгой гахайн тигэй байрнуудыг бариха түсэбтэй байгаа. Үнгэрэгшэ зунай үбэлжэ барилгын бригада эмхидхэжэ, үнээдэй байрын голбогшэ зоонон ба зарим хана-түсөө бодхоон байна. Энэ-тэр лэ барилгын хүдэлмэри хиларгалдашан байха юм. Колхозой түрүүлэгшэ байһан Аюшев барилгашалды ондоо хүдэлмэриг барилгашан байгаа. Энэ бригадын мүнөө хүрэтэрөө энэ тэр үбэлжэ дүргэжэ байдаг. Тинхэд, малай хуушан байрнуудыг эсбэр-нэ ба заабарилха тушаа колхозой правлени үсөө бодомжолгоогшгүй байһаар.

Гадна, адуу малдаа бардам хүдэлжэ үбэлжэ бэлдэхэн түсөөн колхозой правлени ба партий-

на организаци тулаар тэмсэнэ. Энэ колхоз үбэлжэ хуряалгаар түр-нэй түсэбтэ мин 34,5 процент дүргэнэ байха юм. Үсөө 120 гектар дээрнээ сабшагадан үбэлжэ хуряалгадгүй. Залж, бургаа-на шугын хоорондуурхине сабшаха, мүн сабшалангаа хоёрдо-хё сабшаха тушаа бригади-нууд ба колхозой правлени на-лааа табилдаггүй. Сомогодон үбэлжэнийн хоройлогдоогүй ба харуулгүй, малда эдигдэж бай-дал. Түрүүлэгшэ тус колхоз 320 тонно силос дараха түсэбтэй аад, мин 140 тонно дараһан байна. Силос дараагаар эгзэн эхэ гэгэ-дэлтэй бригадын бригадир Бал-данов «саг эртэ, үрлэхэднэ» гэ-жэ ханаа амархан хуудаг. Тинн, силос дараха нүхшье малтуула-ггүй байха юм. Мүн нүгөөдэ бри-гада ба малажалай фермэнүүдье силоснэ нүхэнүүдье бэлдэхэгүй байһаар.

«III пятилетка» колхоз мүн лэ ниймэ байдалтай. Тус колхоз үн-гэрэгшэ үбэлдөө гахайнуудыг байл-гаха байраггүй байһан дээрнээ олон поршоонхуудыг үхүүлэ-хэн. Мүнөөшье жэлдэ гахайнууд-ын баһал байраггүй зандаа. Тэр-үүлэгшэ 80 толгой үхээр, 300 толгой шубуунай байра бариха түсэбтэ дүргэжэ байдаг. Гадна, тус колхоз үбэлжэ тэжээл бэлдэхэ тү-сэбтэ оройдоо 26 процент дүргэ-хэн аад, энэ хүдэлмэриг болюул-жархихай. Мүн набаша мүшэр бэлдэхэ түсэбтэйнгөө хахадн-шье дүргэжэгүй юм.

Оронгын сельсоветэй «Красный

пахарь» колхоз мүн лэ үхээрй ба хонингой байрнуудыг бариха тү-сэбтэй байгаа. Тингээд, колхозой түрүүлэгшэ Быков 470 кубометр барилгын модон бэлдэхэгдэ гэнэн худал мэдэнүүдье хүргөөд, юушье хэзгүй байха юм. Энэ ха-даа мэхэ гого хэжэ хураһан хүн. Жэшээ, бодото дээрэ үгы бай-хан 54 хонидыг үнгэрэгшэ январь-да жэлэй тоосоо табихадаа бин гэжэ бэшэһэн байгаа нэн. Энэ мэхэн үсөө март соо элрүүлэ-лэһэн байбашье, тэдэ хонид мүнөө хүрэтэрөө бин гэжэ тоологдог, аймагй хүдөө ажахын таһаг ямаршье хэмжээ абаагүй. Тэршээ-лэн, «МОПР» колхозой түрүүлэг-шэ Кириев халда хони ба ямаа-дай нэгэ байра барилдаа гэжэ ху-далаар мэдэж үгэһэн байба.

Холоомо, михинэй халдаа малда нилээд хайн тэжээл болохо байна. Гэбшье, аймагй олон колхозууд комбайнай сохонин холоомыг су-гуулжа сомоногүй. Жэшээ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нэгдэлхи бригадын шенисын ба хара тарянай участогууд үсөө август соо хуряагдаһан байгаа. Тээд, тэрэн дээрхи холоомо мүн-нөө хүрэтэрөө сомогдоогүй, үжэ-жэ гутажа хэбтэнэ. Тэршээлэн, Сталиний нэрэмжэтэ, «Авангард» ба бусад колхозууд холоомоёо ху-ража абаагүй.

Дээрэ дурсагдаша эдэ бүхэ баримтануудыг аймагй хүдөө ажахын таһаг хайн мэдэжэ бай-гаашье наа, хэмжээ абадаггүй.

Г. Григорьев.

Хэлэн үгээ хэрэг дээрнэ дүргэнэ

Малай үбэлжэлдэ эрхмээр бэлдэхэ талаар социалистическэ түсэбтэй хэлэн Закаменай кол-хознуудай үнээ үсэхэды Яруу-н малшад ба хүдөө ажахын нэр-гэжэлтэ халуунаар дэмжэнэ. Закаменайхид үсэхэды аймаг-тороо эгзэн түрүүн Комсомоль-скэ сельсоветэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэ-нэ Фомин, парторганизацины секретарь нүхэр Сазонов) гэшүү-н гэжэ. Тус колхозойхид «Рес-публикын колхозуудта малай 50—51 оной үбэлжэлдэ бэлд-хэ хэмжээ-ярууланууд тухай» ИАССР-эй Министруудай Со-веттэй тогтоолыг хамтынгаа суг-лан дээрэ зүбшэн хэлсээд, малай үбэлжэлдэ жэшээтэй хайнаар бэлдэхэ хэмжээ-яруулануудыг малайхан ба тодорхой уулга-хайн байгаа.

Энэ уулгага нэрэтэй түрэтэйгөө-р түрэхын түлөө эршэмтэйгээр түрэгшэ, тус колхозойхид бага-шье амжалтануудыг туйлажэ-байна. Тэдэнэр тэжээл бэлдхэл-хын хүдэлмэриг сентябрийн 10-дотор дүргэжэ уулга абаһан-юм. Мүнөө энэ уулгага амжал-

татайгаар дүргэжэ. 1640 гектар сабшалан сабшажа (136 процент), 9786 центнер үбэлжэ хуряан (100,3 процент) ба силос дараха түсэбтэ дүргэнэ байха юм. Тэ-жээл бэлдхэлхынгээ түсэб дүүр-гэбшье, энэ хүдэлмэриг үргэлжэ-дүүлээр.

Үбэлжэ хуряалгын бригаданууднаа гадна, холоомо, михинэй суглуулжа тусхай звенонуд байгуулагдажа, тарянай полинууд дээрнээ хо-лоомо, михинэй суглуулжа, сомо-жо эхилхэгшэ. Мүнөө колхозой малшад фермэнүүдэйнгээ дэргэдэ үбэлжэ тэжээл шэрэжэ байна. Тэд-нэр сентябрийн 25 болотор бүдүүн тэжээлэй 50 процентые ферм-энүүдэй дэргэдэ зөөжэ юм.

Гадна, эндэ 6 хүнөө бүридхэн барилгын бригада байгуулагдан-хай. Энэ бригадыг дүрлэлтэй дурсан А. Сазонов хүтэлбэрлэнэ. Тус бригадынхид богонихон бол-зор соо үхэрэй — 2, хонингой — 1, тугалай — 1, шубуунай — 1 бай-рануудыг бариха дүргэжэ. Нааил-шад ба малшад заабарилдаһан байрнуудыг саагадажа ба дезин-фекцилжэ байна. Октябрийн 15-наа колхозой фермэнүүд ба гүүр-

тэнүүдтэ малшадэй зооветхуралсал хэлдхэгдэжэ, малшад феаралин I болотор зооветминимум тушааха юм.

Колхозой партийна ба комсо-мольскэ организацинууд малша-дыг культуураар хангахын түлөө бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө фермэнүүд ба гүүрэнүүдтэ агитаторнууд томилогдонхой. Тэршээлэн, октябрийн 15-наа оройтонгүй фермэнүүдэй дэргэдэ улаан буланууд бин болгогдохо юм. Тэндэ радиоприменинууд ба бусад культуура хэрэгсэлнүүд табигдаха байна.

Ингэжэ, тус колхозой малшад малайгаа эрхэ үбэлжэлгые жэшээтэр утгаха ба үнгэрэхөөр, адуу мал үсэхэбэрлэхэ түрэнэй түсэбтэ бүрмүһэн дүргэжэ ба үлүүлэн дүргэхээр зоригжоод, эршэмтэйгээр ажаллаха байһал. Тэдэнэр мүнөөшье бага бэшэ ам-жалта туйлаа. Байгша оной 8 нарын турша соо адуу моридойн-гоо тоо толгой — 14,7, эбэртэ бо-ло мал — 17,8, хони ба ямаа — 43,6, гахай — 24,5 процентээр олошо-руулан байна. Е. Цыдынов.

3 жэлэй түсэб дүргэбэ

Хайтын аймагй Большевистскэ сельсоветэй Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз (правленины түрүүлэгшэ Г. Ганжуров) малажал хүгжөөжэ түрэнэй жэлэйнгээ түсэбтэй дүүр-гэлгые амжалтатайгаар бэлдүүлжэ-байна. Мүнөө энэ колхозойхид хо-

ни ямаа үсэхэбэрлэхэ гурбан жэ-лэй ба адуу мори үсэхэбэрлэхэ хоёр жэлэйнгээ түсэбүүдыг үлүү-лэн дүргэбэ. Үхэр ба гахай үсэхэ-бэрлэхэ түсэбүүдэ дүргэжэ ой-ротууланхай.

Энэ хадаа малшадэй эсэсэ сусашагүй ажалай аша үрэ мүн. Хониншод Романов 470 ямаанһаа 526 шэгэ, Дари Цыбикова 310 хонинһоо 317 хурга абажа, бүгэ-дынэ түлжүүлээ.

Холоомо ба михиные хүсэдөөр суглуулжа абаха

Бүдүүн тэжээл бэлдэхэ түсэ-бтэ дүүргэхын ба шухала хэрэгтэй-страховой запасуудыг байгуулхын мөрдлөөр, таряа хуряала дээрэ холоомо, михинэй гэхэ абалдыг уулжаха эрдэ хэмжээнүүдыг аба-х, мүн комбайнаар хадаһан та-риянай холоомыг тэрэ дары хү-нхэ, юрын машинаар ба гараар хадаһан таряаг сохихотой нэгэн дор михинэй суглуулжа ба холоо-мо хүрлэхэ шухала байһые СССР-эй Министруудай Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК зааһан байна.

Тарянай холоомо ба михиные түсэдөөр суглуулжа абаха гэжэ манай республикын услоиво-малтаага ехэ удашанартай. Юб-мала, холоомо ба михинэй хадаа адуу малда нилээд ехэ нэмэлтэ түсэбтэ болохо үгэнэ.

Закаменай, Кабанский ба бусад аймагуудай колхозууд бүхэ хо-лоомо, колосууд ба михиные суг-луулжа сомохын тулада комбай-наа аргаадууд ба таряа сохидог-шануудай дэргэдэ тусхай хо-лоомуудыг эмхидхэд, адуу мал-ын нилээд ехэ нэмэри тэжээл-лэхэжэ байна.

Гэжэ зуура, республикын оло-

хон аймагуудай партийна, совет-скэ ба хүдөө ажахын органуудай энэ хэрэгтэ өөрөө бүтхэ яба-далда найдажархихан дээрнээ, колхозуудын үбэлжэ тэжээл бэлд-хэ түсэбүүдэ хүсэд дүргэжэгүй байһан мүртөө холоомо, михинэй бэлдэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгтэр хандана. Тэрэнэй эсэстэ эдэ тэ-жээлнүүдыг гэжэ ба гутажа байдаг ушар олон үзэгдэнэ.

Жэшээлхэд, Хорин аймагй Улын сомоной Куровэй ба Стали-най нэрэмжэтэ хүдөө ажахын ар-тельнууд аймаг соогоо малажал-тай томохон колхозууд болохо-юм. Эдэ колхозууд таряа хуряал-гыг августын 15-да эхилхэн аад, мүнөө хүрэтэр холоомо хү-риллэгэ ба михинэй суглуулжа эмхидхэгшэ, заримыг үжжөөжэ-байна. Мүн Хэжэнгын аймаг-гай Хэжэнгын сомоной Сталиний нэрэмжэтэ колхоздо 132 га та-риянай холоомыг соможо абаагүй ба хорболоогүй дээрнээ, тэр-нине мал гэхшээхэ, үлтилжэ бай-даг. Заиграйн аймагй Ленинэй (Асагал), Орджоникидзын нэрэм-жэтэ колхозууд мүн лэ ниймэрхүү байдалтай. Гадна, эдэ колхозууд-та холоомоёо суглуулжа абаагүй аад, намарай пар халхалжа, тэрэ-

ние шоройдо даруулан ушаршье гарадаг байна.

Эдэ баримтануудыг саашадаа тэсэхэ аргагүй. Республикын ай-магуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хадаа хо-лоомо болон михинэй суглуулгые эрдэ найжаруулжа абадал хан-гаха, эдэ тэжээлнүүдыг суглуулжа тухай колхозуудай хүтэлбэрлэг-шэдөө шанга эрилтэ хээ, энэ хүдэлмэриг өөһэднөөр суг-гэлжын хиналтада абаха ёстой.

Энэ зорилгоор түрүү аймагууд-дай жэшээгээр комбайнова арга-даадууд ба таряа сохидог бри-гаданууд бүхэндэ холоомо хүриллэ-хэ ба михинэй суглуулжа звенонууд-дыг нэн түрүүнд эмхидхэжэ, тэ-дэнэй хүдэлмэриг зүбөөр ябуулжа шухала. Холоомо хүриллэхэ хай-наар хатааха, нүүлээрнэ хоройло-хэрэгтэй. Юб гэхэдэ, мүнөө жэ-лэй холоомо хүдэ үбэлжэ ногоо хо-лосотой туладаа хүридөө халажа гутажа болохо байна бшуу. Ко-лосууд ба михиные гэгнгүй суг-луулжа, гутаагүй ба үргэлжэгүй газарта халагалжа хэрэгтэй. Тин-гээд адуу малдаа нилээд ехэ нэ-мэлтэ тэжээл бэлдэхэмнай лаб-тай.

Москвада болохо бурят-монголой
литературын Вечертэ

НЭГЭДЭХИ БҮЛЭ *)

Баруул хайхан сэгсэ ногоон соо, туг хюурын долгин дотор хүдөө ажалай выставкэ нэгдэн-хэй. Баруун гар тээшэ эрхэжэ, Бурят-Монголой павильон тээшэ орхотойгоо адли Данзан Очи-ров Сергей Митрофановичтаа ба-на хэлбэ:

— Нүхэрэй хайнда гэжэ минин хэлээшье бүтээлсэжэ үгтэ даа, Сергей Митрофанович. Бүхы зүр-хэнхөө гуйнам. Юундэб гэхэдэ, мүнөө үбэлдэ «Арбикал» «Со-циализм» хоёрнай оройдоо хам-таржа, электрискээр ажаллаа ябуулжа гэнэн түсэбтэй байна. — гэжэ өөрынгөө ханаһаа абажа, бүри шэбэнэн шахуу хэлэжэрибэ. Тэрэ үелэ энэ үгээ юуншье бо-лоо хаань, үнэн хэрэг дээрэ бэ-лүүлхэб гэжэ досоогоо тангариг үргөө нэн!

Нэгэ ханаһан юумынгээ захи-дань лэ гаража абадаг тинмэ нэ-гэ эрид шилдгитэй зантай хүн бо-лохоогоор, Сергей Митрофано-вич Бурят-Монголой колхозуудыг электрификацилха хүндэтэ хэрэгтэ толгойгоороо шунган ороһон юм, тээд мүнөөшье бэшэ ажалсажа, холбоотой байдаг зандаа.

Гурбан жэлэй саала тээ «Со-циализм» колхозой гидроэлектростанци табилда дээрэ энэ аймаг-бар хонюушархуу нүүлгэн хүн-тэй харалсаһан байгаа. Колхо-зойнгоо парторганизацины секре-тарь, уран дархан мэргэжлэтэй Данзан Очиров оршон тойрон угаа хүндэтэй байгаа нэн.

Данзан Очиров кузницадаа тон сүлөөгүй байгааһаа наа, станцин барилдаа шуха мяхаараа орол-сожо, табигдаха үлэриень байжа тэсэжэ хүлээдэг байгаа. Нэгэтэ «Арбикал» правленин контро-лоо хэрэгээр ерхэдэлнэ, тэндэ электрискэ проводко түхээржэ байба.

— «Эй, нүхэр, ши минин гэртэ ороулханаа бу мартаарай. Эдэшин минин үгы байһанда мар-тажархиха гэжэ бин.

— Та хаана байдагбта?

— Би кузницада хүм.

— Правлени, клуб, телефонно станци гурбанһаа бэшэ юушье гэрэлтүүлхэгүй гэнэн заабаритайб-ди.

— Хэнэй заабари гэшэб? Мэ-лэжэ болохо гү?

— Танай түрүүлэгшэ Бадмаевай заабари...

— Нургуули, амбулатори, мал адуунаһанай байра, полевой станууд яагаб?

— Энерги хүрэхэгүй байна.

— Тингээ наа правленидэ бу оруулагты гэшэб!

— Би мэдэжгүйб.

— Юун гэшэб нилээд? Айкомдо звонилха хэрэгтэй... Энэ сагтаа!»

Иймэ зэргын үгэ андалдаһа-найгаа нүүлээр, Данзан Очиров хүл алдажа конторо уруугаа гүй-жэ ороһыень Сергей Митрофано-вич эб элхэн ханаһандаа нэргээ-бэ...

Юрэ Данзан Очиров халтад гэ-нээр айкомдо хандаага зантай юм. Хүнөөр таталдаа наа, айком партине урдаа бариха гарадаг. Дутуу дунда юумэ нилээдөө тор-гоо наа, айком партида дары мэдээсэдэг. Тинхэншье тон зүб.

Ушарын хадаа, дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ партийна органи-зацин хүтэлбэрлэхэ ба эмхидхэ-хын мэргэн хүдэлмэриг нилээдөө хаража бээрээ дүжэ этгэнхэн, партинын хүсэн шалалды үзэн хэрэг тэжээл ойлгохо абаһан байха юм!

Мүнөө эдэ хоёр нүхэд — СССР-эй Министрствын инженер Сер-гей Митрофанович Харитонов, Бурят-Монголой колхозой парторг Данзан Очирович Очиров — Москвагай нэгэ гол улишын арбан дахбар томо гэрэй нэгэ квартира дотор өөһэд өөһэднөөр баяр амжалтыг аялалдан хөөрэлдэжэ хууна.

Сергей Митрофановичын на-ман Ирина Ивановна аймагтар хүндэжэ, уужам сэдхэлтэй эхэ-нэр. Стол дээрэ үгы юумэ үгы — сайһаа эхилээд, элдэб амтатой зүйл хүрэтэр — обоо онги эдэн... Сергей Митрофановичын айша-дай зал соо гоё найжанаар шэмг-лэһэн стол тойрожо бултадаа хуу-бад.

Данзан Очиров Сергей Митро-фановичын залаһан папирос дүлэ гаратан хорожо, баруун хүлөө зүүн хүлэйнгөө үбдэг дээрэ таби-хан бээрээ, бага налай нагад хууна. Электростанци барилгын

нангин хэрэг дээрэ танилсажа, тала нүхэд болоһон хүндөө ур-ул-жа хүндэлүүлжэ байһандаа омо-горхон, нэлэхэ хахаран хуугаа нэн.

— Зай, Данзан. Очирович, уул-заһанайнгаа түлөө нэжээдыг ба-рижархия, — гэжэ Сергей Митро-фанович хурабша мүнгэн хундага харбайба.

Данзан ехэшье бэшэ елэн хара-хан хахалаа баруун гарайнгаа араар хоёр тээшэнь ёһын тэдылэ эльбэд гэдэ нүдөө бага уршагад гүүлэн хэлбэ:

— Угы, энэмнай яагаа ехэ юм, үбгэн хүнэй яһан ууршахоор. — О, Данзан Очирович, баһал хэлэбэт даа, «үрлэтэй хүн үгэжэ наладаг» гэжэ ород үгэ мэдэхэ гүт? Би танайда бүхэни аяга уугаа бэшэ наалби, — гэжэ энээнэ.

— Аяга соотнай юун нэм бэ?

— Бүхэйхил! А, энэтнай — хурдан харань бэшэ гү, дайруулжа та-райшоор, — гэжэ миндэ миндэ гэжэ, ажалша хүдэр гараараа хундагын хууриһаа бариха.

Хюулан нээлхэн байжа, ород зангаар нээлдүүлбэ. Улаань Данзан Очиров нэгэ дуһал стол дээрэ дуһаһан бээрээ ууба.

— А... ах... Закускатай эрхмэ-байна, эрхмэ, — гэжэ марино-ванно үгэрсөөр даруулба.

— Танай табиган буузада хаа-наһаа хүрэхэн нэм, Данзан Очи-рович.

— Сергей Митрофанович, Та дан ехээр бээ бу дарагы. Би юумын шанар энэ жараал наһан соогоо мэдэлдэг болоо хүм, — гэжэ үблэгшье долбоор хургаараа дарад гэжэ, зүүн нүдөө эмнигэд гүүлээд абана.

Ирина Ивановна хүндэшэ эн-гаараа сай аягална, забда зал-гүй: — «Эдэнхэ барит, энднээ ама хурт, юугээр баянбиди, тэрэгээрээ байрланабди...» — гэ-жэ байгаад урын дулаанаар хүн-дэлнэ.

— Угы, Сергей Митрофанович, хонийкаа мартаад байнади. А-я яа, үбгэрөөд байнаб, — гэжэ Данзан согтой шогтой болоо.

— Би уудаггүйб, Данзан Очи-рович. Наһагаа бүзобогты. Эдэн-хэ баригты, энднээ ама хүрэг-тэ, — гэжэ Ирина Ивановна ша-раһан заһаа, элдэб сортын кул-баса урдахн табиг соонь обоо бу-хал хэнэ.

— Хайн даа, хайн даа, — гэжэ Данзан хэмшээрхэнэ.

Энэ үбгэнэй тон культуура за-наар хүндэлэ хуухадань, Сергей Митрофановичын гэртэхин бүри ехээр шадар ханажа, дүтын түрэл шэнгээр хандана.

— Данзан Очирович, хөөрт даа, яагад танайхын бүхэлээрэ выставкэдэ хабаадаха эрхэ оло-бо? Хараад нэхэдэ, ехэл амжал-та туйлаа байнат.

Данзан Очиров багахан ама ха-ланги болобо. Өөрынгөө эмхидхэ-хын түрэл колхозоо баян болше-вистскэ байдалаа яагаа наа хүсэ-дөөр, толоор хөөржэ үгэхэм ааб гэнэн шэнги, эдижэ байһан юумээ бага саашан болгосогоогоод, стол дээрэ урдаа сүлөө гарган, сайһаа хоёр удаа шуурд байса хоробо.

— Та манай колхоздо ябаа нэмнайт даа... — гэжэ омогтой-гоор хөөржэ эхилбэ.

Үргэн Илкын энгэр дээрэ «Ар-бикал» колхоз тогтоһоор 25 жэл болоо юм. Энэ үе соо тэндэ хуу-шанай гэхэ юумэ бүри юушье үлөөгүй. Москвада, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ дер-хан Данзанай урданай ба мүнөө-нэй гэрэйн экспонат досоохи бү-хы байдалтаа табиятай. Хуу-шан, харанхы, утаан унаар бай-далыс эндэ мүнөөнэй баян жар-галтай байдалтай жэшэхэдэ тои эли. «Дархан Данзан баяжажа, гэр бараһандаа багтаханаа боли-шо» гэлсэхэ хүнүүд хэлсэдэг бо-лоо. Тингэлсэхэднэ Данзан Очи-ров дурлаа гутадаг юм. Умсынгөө малай үдлэхэдэ зургаан толгой хонин мал колхоздоо мин 100 үгөө юм. Энэ үүсэхэнь баһа хэдэн колхознигууд дэмжэжэ, колхознигуудай баян болшевист-скэ байдалай үндэр ехэ дэбжл-тыг хуруулаа. Тээшье, нёдонон жэлэй олоо хубаала дээрэ ажал-та үдэр бүхэндэ табан килограмм таряан, табан түхэриг мүнгэн хүр-тэхэ болоо. Мүнөө жэлдэ үшөө-шье ехэ болохо багтай.

— Манай түрүүлэгшэ партий-на суглаһан дээрэ эрхэбшэ «Со-циализм» амяараа электростан-цитай болохо нэмдэ гэжэ буяла-

лаад, «Бишнэ Өөрынгөө зөөрээр энэ станци барилджархихаб нигэ-хэ наатнай», — гэжэ юрэдөө, — гэжэ Данзан Очиров ехээр энэ-нэ. Тохоногоороо стол тулгалан, толгойгоо алдан дээрэ табид шагнажа хууһан Сергей Митро-фанович байрлаһандаа хэлбэ:

— Баруулалд абзэбт, юун хэл-сээн байхаб. Дайнай үдэл түд бүридөө самолёт бүтээлгэжэрхи-нэн аад, электростанци баруулха-нтай юм.

— Манай колхоздо коммуни-змын худалнууд аһилал сохилжэ байна гэжэ, Мандатнай өөһэднэ эрдэмтэн бин боложо байна. Кол-хозхоомнай наукин нэгэ канди-дат, арба найман багшанар, зур-гаан врач, арбан агроном, долоон зоотехник, хоёр артистууд, нэгэ уранзохболшо, гушаад тракто-ристнууд, арбаад комбайнернууд гараа, — ёһоор лэ хүнүүд гэжэ. Юһэн хүбүүднэй партийна болоод советскэ хүтэлбэрлэхэ хүдэлмэри-дэ юм. Улан-Удэ ерхэ бүрөө гэр гэртнэ айлшалдаггүй. Колхоз ту-хайгаа эхэ мэхэйгээр асуудаг-юм. Москвада мүнөө долоон хү-бүүд басагад дээдэ хургуулинууд-та хуража байна, — гэжэ дүүргэбэ.

Улаань Сергей Митрофанович советскэ оройн үргэлжэдөө кол-хозуудыг электрискэстэй болсохо тухай Волга, Днепр мүнүүд дээрэ барилдажа байгаа гидро-электростанцинууд тухай дэлгэ-рэнгээр хэлэжэ үгэбэ. Угаа ехэ хүсэтэй гидростанцинууд Ангара мүнэн дээрэ барилдаха юм гэхэ-лээр, Данзан Очиров илангаяа һонор болоод хууба.

— Бишнэ айком партидаа хэ-лэжэ ошохо: Сергей Митрофано-вич манда туһалаа гэжэ, — гэжэ Данзан уридшалан хэлээд орхи-но.

— Хамта министрстводэ ошуу-жалди даа... — гэжэ Сергей Митрофановичын хэлэн сасуу, Данзан нуг харайн болошобо.

— Хайн даа. Үгөөдэртөө ошош. Эндэ «Социализмын» бри-гадир, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Гурулев бин, Ошол-дохо байха, — Данзан Очиров сэдхэхэдэ даража, торгон пулаа-длар сохонгоо хүлэ аршасагаан байба.

— Колхозойтай түрүүлэгшэ хэн бэлэй?

— Бадмаев. Ёһоор лэ хүн гэ-шэ. Тээд бага эргэ алдуу хээ юм ааб даа. Үбгэржэ байһанай тэм-дэг юм гү. Тээ мэндэ малай үбэл-жэлэ тухай нэмэлд партийна суг-лаан дээрэ айком партинын сек-ретарь Аюров үгэ хэлэжэ, түрүү-лэгшэ Бадмаевтайнай дутуу дун-дануудыг хурсаар шүүмжээдэ гэшэ: нэгэ талаа харашоош гэжэ... Харин хүбүүншье лэ гай-тай хүн боложо ялсаа, эсгээ тав-на шүүмжэлнэ гэлсэхэ гү.

— Залуушууд уржалал байна ха юм даа. Бадмаевтайн партий-на бэшэ агша бэлэй гү?

Данзан Очиров энэ асуудал дуулахаараа аялхэгжэ, Сергей Митрофановичын шэхэндэн шахуу ерэжэ, дуугаа аалидуулан хэлбэ:

— Бэшэ, мүнөө хүрэтэрөө ВКП(б)-гэй дүримтэй

Ойно-Клюевский 7 жэлэй — нургуулин (Бичура) нургад энэ жэлэй 332 жол, тэр тоодой 221 эхэнүүдэй туулан тарла.
ЗУРАГ ДЭЭР: пионермоджа Ю. Колодина (Баруун гар таладан) мододой хойноо харуулаха тухай зааба рн үхбүүдэй үгжэ байна.
Д. Носовой фото.

Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрада

Улан-Удын Ленинэй орденот паровозо-вагонно заводой соцгородок. Хэдэн дахтар томо шулуун байшангууд олоороо жэрын харагдана. Тэдэнэй баруун хойто заха багта хоёр дахтар модон байшан бин. Үдэр бүри, үглөөгүүр эртэ байхада, соомо шангаар, солгон хүхюунээр энеэлдэн, шуулдаһан эдир залуу хүбүүд энэ байшанһаа бүлэг бүлгөөрөө гаража, завод тээшээ яаралтайгаар алхалдаг юм. Заводой ута хоолойнуудһаа багларагара утаан гээгэтэн сөнхир хүхэ огторгой өөдэ намдуу аажмаар дэгдэж, «амаар сайн, ажалдаа ерыт» гэһэн шэнгээр аяар холо ябаһан залуу хүдэлмэришэдтэ харагдана.

Тэдэнэр заводтоо дүтэлхэ бүрээ алхамаа улам түргэдхэжэ, ябууд дундаа түргэ түргэн хөөрөлдэнэ.

— Орон дотороо заводнай үннэй суурханхай. Үнгэрэгшэ нарынгаа түсбэе нилдээ үлүүлэн дүүргэжэ юм. Манай паровозо-хабсаралгын цехинхид эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, ажалай эрхим амжалтанууды туйлана, — гэжэ тус цехын стахановец Балуев бидэндэ доруунаар хөөрбэ. Тэрэнэй үгээ дүүргэхээр: «Биде хуушанай хүдэлмэришэдөө зааханшье гээгдэхэ ёһогүйди. Эрхимээр ажаллаха — бидэнэрэй нангин уулга, — гэжэ бусад нүхэдэй дундаһаа нэгэнийн мэдүүлнэ.

Залуу хүдэлмэришэдэй ажалынгаа нүүлээр сэнгэлг хүхюунээр ба культуунаар амарха бүхэ условинууд хамтын байрада бин. Тэрэ байрада ороходо, ямар-нэгэн эхэ хайндэры утгахаар бэлдхэһэн шэнгээр гоёоглонхой. Парти ба правительствын хүтэлбэрилгшэдэй портредүүд, уранхайханай фотомонтажууд болон сэлхэл хүдэлгээ үгэнүүдээр бэшгэдэнэ урла лозунгнууд.

Амархада угаа таарамжатай, һаруул уужам комнатууд соогур залуу хүдэлмэришэд гурба дүрбөөрөө байдаг. Комнатууд соогурнь аятай зохидоор хурьян дэрэ дэбисхэртэй, пружинатай кроватьнууд. Мүн элдэб мебель — хубсаһанай гардероб, томо гэрэл, тумбочканыуд, стулнууд, шэнэ скатертяр хушгаданхай стол, радио болон хүгжэмэй инструментүүд.

Тус байшан соохи эгээн томо комнатые улаан булан эзлэнэ. Тэрэнэ культурын гуламта болонхой. Хүдэлмэришэдэй дунда хэгдэхэ нинтэ-политическэ хэмжээ-ябуулгануудай ехэнхын энэ үнгэрэгдэлэг. Улаан булангын һара бүхэндэ зохёогдог түсбэй ёһоор хүдэлмэреэ ябуулна.

Залуушуул сүлөөтэй сагаа ехэнхидэ энэ үнгэрэгнэ. Тэдэнэр шатар, дам ба домино наадана, ном, шэнэ газет ба журналуу-

дые уншана. Сталинска шангай лауреадуудай номууды коллективнээр уншалга эмхидхэгдэнэ. Мүн неделдээ хэдэн дахин уласхоорондын байдал ба орон доторхы шэнэ шэнэ һонинуд тухай политинформаци үнгэрэгдэнэ.

Эндэнэ хэдэн арбаад хүнүүдхэ бүридэн уранхайханай самодельностин кружок эмхидхэгдэнэ. Хүмүүжүүлгшэ З. Надымова тус кружогые хүтэлбэрилнэ. Кружогто хабаадагшад ородой классигуудай болон советскэ композиторуудай дуунууды, элдэб танцанууды шуудална, хүгжэмэй инструментүүд дээрэ нааджа һурана. Ингэжэ залуушуулы эстетическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уранхайханай самодельностин кружок бага бэшэ туһа хүргэнэ.

Энэ хамтын байрада байгшад кинокартинада ба театрта коллективнээр ошодог. Тэдэнэр һаяхан «Нюуса мисси» гэжэ кинокартины коллективнээр хараад, нүүлээрн улаан буландаа сугларжа, тус фильмын удхашанар тухай зүбшэн хэлсэ. Энээнэй ашаар фильмын удхашанары тэдэнэр бүри гүнзгыгөөр ойлгожо абаа. Коллективнээр кинокартинада гү, али театрта ошолго угаа ехэ тутай юм гэжэ залуу хүдэлмэришэ бүхэн мэдэлдэг болонхой.

Мүн үе үе болоод лэ залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрада заводой түрүү хүнүүд ержэ, өөһдүнгөө ажалай дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгүйгээр хөөржэ үгэдэг. Тэрэшэлэн залуушуул гордойнгоо бусад томо томо предприятиеудта экскурсар ошожо, тэндэхи үйлдэбэрини түрүүшүүлтэй танилсана.

Амаралтынгаа үдэр воскреснигүүдэ эмхидхэжэ, горд шадархын колхозуудта туһалха гэһэн найшаалтай үүсхэлы комсомолецууд гаргаһан байна. Тинн, тус байрынхид хэдэн дахин воскреснигтэ гаража, колхозуудай үбнэ ба тарья хурялгада туһалаа.

Ариг сээрбэе ба гурим сахихын тулада комнатууд хоорондоо мурьсэнэ. Нарын нүүлэ мурьсөөнэй дүн гаргагдана. Август нарын мурьсөөнэй дүнгөөр № 29, 28, 18, 42 комнатууд түрүү һуури эзлэнэ.

№ 82 хамтын байрын 160 гаран залуу хүдэлмэришэд ажалһаа сүлөөтэй сагаа культуунаар, сэнгэлг хүхюугээр үнгэрэгнэ. Ингэжэ амарха, хүдэлмэрилхэ эрхэ манай золтой жаргалтай залуушуулда иматгал Сталинска Конституци олгоо. Эхэ оройонгоо ба инаг багша Сталинингаа энэ халуун анхаралын нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулхын тулада залуу хүдэлмэришэд эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Б. Дондоков.

Энэниие мэдэхэ гүт?

Дэлхэй дээрэ түрүүшын трамвай

Ородой гайхамшагта ухаалан-зохёогшэ Ф. А. Пирочкин гэгшэ 70 жэлэй саада тээ тэрэнэй проектертэ бүтээгдэнэ дэлхэй дээрэ түрүүшын трамвайе ябуулан байна.

1847 оной сентябрь һарада электрын хүсые холын газарта дамжуулаха арга Ф. А. Пирочкин олоһон байха юм. Уралан нарижуулаха болбол 1876 оной апрель һарада юрын рельсэтэ зам дээрэ электрические хэрэглэхэ туршалга хэһэн байгаа. 1880 оной сентябрийн 3-да морёор юмэ зөөдэг рельсээр 40 пассажирнууды пэрэхэ хоёр-аруна вагоние ябуулан байна.

Ородой гайхамшагта электротехник Пирочкин үедэ Д. А. Лачинов гэгшэ электроэнерги ехээр гаргашалангүй трамвайе нарихан провадагаар ябуулха арга олоһон юм.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн мандатна комиссийн заседани

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 21. Сентябрьн 21-нэй үдэр мандатна комисси хадаа гоминдановцуудай группын мандалы арасаһан Советскэ Союзай дурадхалые буруушаажа, Генеральна Ассамблейн процедуре эбдээ, Хятадай арадай республикын правительствын түлөөлгшэдөө эльгээхэ эрхынь арасаад, гоминдановска бүлэгтэ бүрин эрхэнүүды олгохын түлөө голосовалба.

Мандатна комиссийн заседанин эхиндэ, Бельгийн түлөөлгшэ Нисо гэгшэ комиссийн түрүүлгшээр ямаршье арасалтагүй һунгадба.

Тэдэнэй нүүлээр, комиссийн секретарь хадаа өөһдүнгөө түлөөлгшэдтэ мандадууды олгоһон ороонуудай правительствонуудай список уншаба, тэрэ списоктэнь гоминдановцуудай группа тэрэшэлэн оруулагдаа.

Советскэ түлөөлгшэ Малик хадаа гоминдановска группын мандадуудай хуули буса байһаниие зааба. Түлөөлгшэды хүлээн абаха гүйлтатайгаар Хятадай арадай республикын Центральна правительствын эльгээһэн тусхай бэшгэ тухай дурдажа, энэ правительство хитад арадые үнэхөөр түлөөлһэн гансахан правительство мүн гэжэ Малик мэдүүлбэ. Гоминданов-

цуудай группа Хитады гү, али хитад арадые түлөөлгшэ, мүн тэрэшэлэн өөһдүнгөө бэшэ хэниешбэ түлөөлгшэ гэжэ Малик хэлбэ. Хитад арад энэ группые Хитадһаа намнан зайлуулһан ба өөрингөө правительствые байгуулһан байна. Тиймэһээ, гоминдановцууд мүнөө үедэ гол түлэб США-гэй хүсэллэгнүүдэй ашаар, ООН-дэ ба ООН-эй элдэб янзын органуудта хуули бусаар байжа үргэлжэлһөөр. Гоминдановска бүлэгтэ түлөөлгшэды мэдэрхэгүй һэмди гэжэ Малик мэдүүлбэ.

Чилин, Бельгийн, США-гэй, Англин, Индин түлөөлгшэд мүн лэ үгэ хэлбэ. Тэрэнэй нүүлээр, түрүүлгшэ болбол хэлсэхэ зүйлдэ советскэ дурадхал таарана гү гэһэн асуудалаар голосовани хэһы комиссийн гүшүдтэ дурадхаба. Советскэ Союзай ба Индин түлөөлгшэд советскэ дурадхалай түлөө голосовалаа, Бельги һаналаа бариба, бусад 6 гүшүүд — США, Англи, Чили, Мексика, Таиланд ба Турци советскэ дурадхалые буруушаажа голосовалаа.

Тэрэнэй нүүлээр, зүблэхэ зүйл тушаа үгэ хэлэхэ зуураа, Малик хадаа Генеральна Ассамблейдэ эльгээхэ мандатна комиссийн элидхэл соо мүнөөдэрэй заседани тухай тоосоо оруулха эрилтэ табиба.

Гоминдановцуудай мандадуудай хуули буса байһанда хэжгэлжэ Советскэ Союзай хэлһэн үгые буруушааһан тус комиссийн шийдхэбэри хадаа «үнэн зүб бэшэ ба хуули буса байна» гэһэн Малиг мэдүүлгы Генеральна Ассамблейдэ эльгээхэ элидхэлдэ тэрэшэлэн оруулхые дурадхаба. Комиссийн энэ заседани дээрэ болоһон зүбшэн хэлсэлгын ябаса тухай тоосоон Генеральна Ассамблейдэ эльгээгдэхэ элидхэлдэ оруулагдаха ёһотой гэжэ Малик мэдүүлбэ.

Нисо хадаа механическа голосованин туһаламжаар энэ дурадхал буруушаагдаха байха гэжэ тухайлаад, энэ дурадхал тушаа голосовани хэһы дурадхаба. Гэбэшье, Индин түлөөлгшэ Кескар нимэ процедуре буруушаажа үгэ хэлбэ. Үгэ хэлһэгын болоһоной нүүлээр, комиссийн гүшүд болбол гоминдановска группын статусые арасаһан Советскэ Союзай дурадхал буруушаажа комиссийн хэһэн ябуулга тухай тоосоо, тэрэшэлэн комиссийн шийдхэбэри «үнэн зүб бэшэ ба хуули буса» гэжэ шүүмжэлһэн советскэ мэдүүлгы Генеральна Ассамблейдэ эльгээгдэхэ эсэсэй элидхэлдэ оруулагдаха ёһотой байһаниие дурегүйшгээр зүбшөөбэ.

Сентябрийн 21-эй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 21. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн сентябрийн 21-нэй үдэрэй пленарна заседани дээрэ үгэ хэлгэжэ үргэлжэлөө. Иракын делегат Джемали түрүүлэн үгэ хэлбэ. Тэрэ болбол уласхоорондын байдалы һайжаруулха ябадалда зориулагдһан хэбэртэй программа дурадхаба.

Эб найрамдалда туһалха зорилго табиһан хэбэртэй Джемалин программа хадаа үнэн дээрэ Аюулгүйн Советтэй агууе хэжэ державануудай нэгэн һаналтай байха принцип зайлуулхые дурадхана. Бүгдэнийн эб найрамдал хангаха ёһотой ООН-эй Устав тус принцип дээрэ үндэһэлдэг байна. Джемали хадаа һулаар хүгжэнги ороонуудта финансова болон техническэ туһаламжа үзүүлхые дурадхаба.

Тинхэ зуураа, Джемали Корейскэ американецуудай ябуулганууды дэмжэжэ гэжэ мэдүүлһэн ба палестинскэ арабуудта Израиль шэрүүн дошхоноор хандана гэжэ хэлээд, Израилие эрид шүүмжэлһэн байна.

Тэрэнэй нүүлээр, Шэнэ Зеландын түлөөлгшэ Беренсен үгэ хэлбэжэ, Корейскэ американска агрессиие һайшааһан ба Советскэ Союз тушаа хардалга хэһэн байна. Беренсен болбол ООН-эй гаршатайгаар агрессивнэ хүсэнуудые байгуулха тушаа США-гэй дурадхалы дэмжэжэ, Аюулгүйн Советтэй нэгэн һаналтай байха принципые шүүмжэлбэ.

Тэрэнэй нүүлээр үгэ хэлһэн Австралин делегат Спендер болбол ООН-эй принципүүды эблэхэ ба ООН-эй туг доро болобошье, США-гэй эзэрхэлгэ доро уласхоорондын сэрэгэй агрессивнэ хүсэнуудые байгуулха гэжэ хараалһан американска дурадхалнууды тэрэшэлэн дэмжэбэ. Беренсендэ адляар, Спендер хадаа Советскэ Союзда эсэргүү хардалга хэбэ. Тинхэдэ, Советскэ Союз аюулгүйе хамгаалха эзбсэг болоһон ООН-эй хүдэлмэрилхэ шадабаринь

үгы хэһы оролдоно гэжэ бэшхэлгүйгөөр баталба.

Гватемалын түлөөлгшэ Аревалло корейскэ асуудал тушаа Аюулгүйн Советдэй хуули бусаар гаргаһан шийдхэбэринүүды дэмжэһэн тухайгаа мэдүүлээд, колонияльнэ системэ гээшэ дэлхэйн олонхи хубинуудта конфликтнуудые гаргаха гуламтанэ боложо үргэлжэлһөөр байна гэжэ тэмдэглэбэ. Англичанинуудай гартаа барижа байгаа Белис тушаа Гватемалын претензи мэдэрхы эрибэ. Аревалло болбол франкистка Испанияй харилсаанууд тухай асуудалы дахин хараха тухай пункт зүблэхэ зүйлдэ оруулхые арасаба. Генеральна Ассамблейн 1946 оной сессийн шийдхэбэрид, Франкын ёһо журам хадаа фашизмын нүүлшын тулгуури мүн гэжэ шүүмжэлгэһэн юм гэжэ тэмдэглээд, Аревалло болбол мүнөө үедэ Ассамблейн хараа болодые хубилгабал, демократидэ хүсэтэ сохилто хэгдэхэ байна гэжэ һануулба.

Удаадахи пленарна заседани сентябрийн 23-да болохо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дахы сессии Генеральна комитетдэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 21. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн Генеральна комитетдэ заседани мүнөө үглөөгүүр боложо, сэг зуура хэлсэхэ зүйлдэ бүхэ пунктнууды, Хитад тушаа 2 пунктнуудһаа бэшэниие һайшааха гэжэ Ассамблейдэ дурадхаха гэбэ.

Энэ асуудал тушаа шийдхэбэри дари абахы советскэ делегацийн дурадхалы һаан, комитет хадаа США-гэй дурадхалһаа «Формоза тухай асуудалы» ба Советскэ Союзай дурадхалһаа «Хитадта эсэргүү американска агрессии тухай асуудалы» хэлсэхэ зүйлдэ гаргаха гү, али үлөөхэ тухай шийдхэбэри абалгы хойшо шуудлын тула формальна шалгал бэсрэбэ.

Ассамблейн түрүүлгшэһээ, тэрэнэй 7 орлогшонорһоо ба гол 6

комитетүүдэй түрүүлгшэдһээ бүридэн Генеральна комитет болбол «Шэнэ дайнай аюулые зайлуулха тухай ба эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүй байха ябадал бэхжүүлхэ тухай Деклараци» гэжэ Советскэ Союзай дурадхалһаа пунктые арасалтагүйгөөр һайшааба.

Комитет хадаа «Эб найрамдал хамгаалха нэгдэмэлт ябуулга» гэһэн гаршатай пункт абаа, тэрэнэй туһаламжаар США болбол ООН-эй нэрээр агрессивнэ сэрэгэй хүсэнуудые байгуулха түсбөө ноун далдлахын тула Ассамблейн нэрэ хүндые ашаглаха нэдэлгэ гаргана.

НЬЮ-ЙОРК, сентябрийн 21. (ТАСС). Комитетдэй гашүүдэй дунда байгаа өөһдүнгөө тала баригшадай олонхидто түшгэлэн, США

болбол агууе хэ державануудай нэгэн һаналтай байха принцип эблэхын ба эб найрамдал хангахаар ООН-эй тэмсэхэ шадабари һулааруулхын тула оруулагдаһан хэһэн пунктнуудай абахые туйлаба. Эдэ пунктнууды Советскэ Союзай ба Чехословакийн түлөөлгшэд буруушааһан байна. США болбол франкистка Испанияй ООН-эй гашүүд — ороонуудай харилсаанууд тухай пунктые, Грециин политическэ бээ даанхай ба территорияльнэ бүтэн байха ябадалда аюул тохёолдоһон хэбэртэй асуудалы ба Советскэ Союз сэрэгэй плензидхые гаргажа ябуулаагүй гэһэн асуудал хэлсэхэ зүйлдэ оруулхые туйлаба. Энэ пункт хадаа Советскэ Союзда эсэргүү шэглүүлгэһэн англо-американска шэнэ провокаци гээшэ.

Корейдэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командованиян мэдөөсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, сентябрийн 22. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командования сентябрийн 22-ой үглөөгүүр ингэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армийн частынууд бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай шэрүүн контрдобтолгые хаатуулан, шанга байлдаанууды ябуулжа үргэлжэлһөөр.

Зүүн эрьеын райондо дайсанай контрдобтолгые хаатуулан, тэрэндэ ехэхэн гээлтэ хохидол ушаруулжа байна.

Инчонско (Чемуппо) шэглэлдэ авиацияр, флodoор ба танкунуудар

дэмжэгдэнэ дайсанай десантна частынууд шанга атаканууды хэһэ, Арадай армийн сэрэгүүд Сеулда орохые эрмэлзэжэ байгаа дайсанай довтолгые хаатуулан, хамгаалгын хүшэр хүндэ байлдаанууды хэжэ, дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэхэн гээлтэ хохидол ушаруулна.

Сентябрийн 21-нэй үдэр Арадай армийн частынууд бүхы фронтнууд дээрэ американска 7 самолёдые бууджа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, сентябрийн 22. (ТАСС). Корейскэ арадай демокра-

тическа республикын Арадай армийн Главна командования сентябрийн 22-ой үдэшэ ингэжэ мэдээсэбэ: Арадай армийн частынууд бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай шанга байлдаанууды ябуулжа үргэлжэлһөө.

Сентябрийн 22-ой байдлаар, Кэминэй (Тонин) районие хамгаалжа байгаа Арадай армийн частынууд Сеулдай ба Кэминэй (Тонин) районий арал зоной шэн зоригто, патриотическа дэмжэлгэтэйгээр, тоогоороо үлүү олон дайсанай довтолгые хаатуулан, һөөм газар бүхэниие хамгаалжа, шанга байлдаанууды ябуулжа байна.

СПОРТ

Хүнгэн атлетикээр БМАССР түрүү һуури эзэлэлгын

Хүнгэн атлетикээр БМАССР түрүү һуури эзэлэлгын туд ба команданууд хоорондын хан дүүрхэн мурьсөөн бол республикын физкультуруудай спортивна шадабари гэжэлэй ургалтые харуулаа. Энэниие тус мурьсөөндэ тудайһан республиканска юнэ рекорднууд гэршэлнэ: Владимир Голованов («Большевик») метрын урилдаанда (11,1 секунда), Анатолий Токарев 400 метрын урилдаанда өөрингөө мэдэе секундын арбанай нэгэ баяр урилдаа (53,8 секунда), Анна Демидова копье шадан урданай рекордые 3 метрурилдаа (31 метр 83 сантиметр), Борисова (ПВЗ-гэй «Локомотив») гүйлдэ дундаа утые харайлы рекордно туйлалта харуулба метр 86 сантиметр). «Спартак» обществоһоо мурьсөөндэ хойдаһан эдир спортсмен Игорь Родов эдиршүүлэй республиканска рекордые дэһшлүүлбэ. Хитадаа 400 ба 800 метрын даануудта 54,8 секунда ба 2 нута 08,1 секунда соо гүйжэ Энэ жэлэй мурьсөөндэ «Байкал» ба «Спартак» коллективнууд спортсменүүд амжалтанууд туйлаба. Т. Перевалов («Медик»), А. Шыжипова («Большевик»), Кузьмин («Спартак»), Ерми («Железнодорожно техникум») хым амжалтанууды туйлаа.

Хүдөөгэй спортсменүүдэй дундаа Петров (Кяхта), Ложков (Ярууна), Устьянцев (Кяхта) шэд республикын эрхим спортсменүүдэй туйлалтануудта туйлаа.

Городуудай группануудай дундаа команда түрүү һуури ПВЗ-гэй «Локомотив», 2-й һуури — «Большевик», 3-й һуури — «Медик» общества нууд эзлэбэ. «Байкал» гэжэ коллектив 4-дхи һуурида гарч туйлаа. Аймагуудай группануудай мандна түрүү һуури Завиткоманда эзлэбэ. Кяхтын коллектив 2-дохы һуурида, Иволгин дахи һуурида гараба.

Мурьсөөндэ илаһан команнууд ба хүнүүдэй физкультуры спортын республиканска комидэй грамотанууд ба шан байлагдаба.

Футбол

Сентябрийн 22-то «Динь» стадион дээрэ футболор горд түрүү һуури эзэлэлгын ээлж матч үнгэрбэ. Эндэ «Красная Звезда» ба «Комсомолец» спортивна обществовнуудай команнууд уулзаба.

Нааданай эхилхэтэй сасуу тологшо «Красная Звезда» комдинхид түрүүшын очко нээбэ.

Нааданай хоёрдохы хахадай дэ «Комсомолец» командын воштагай хажууда гол сохилто аюул хэлэн дахин тохёолло. Тингэжэ байтар энэ команд нэгэ гашүүн бумбэгэ гараар дайражархыба, тинн 11 метр штрафной бумбэгые «Комсомолец» командын ворота руу нүхэр Биров сохижо, тооо 2:0 болобо. Уданшьегүй 3-дахы гол сохилто, тоо 3:0 болоно. Диндэе команда тоо нээжэ гэжэ ехэ оролдоно, тинн, 20-дохы минутад эдэнэр арайхан гэжэ нэгэ очко нэһэн байна.

Энэ үдэрэй наадан 3:1 тоотойгоор «Красная Звезда» командын илалтаар дүүрбэ.

Забары

Манай газетын сентябрийн найномерто толилоглоһон, СССР-эй арадай ажахые нэргээн бэххэ ба хүгжөөжэ гүрэнэй хоёрдохы урьһаламжын таблица нэгэ тоо балараар гарган байна. Тус таблицаар облигацинууд шалгахалаа серинүүдэй мернуудай хойто тээһээ хоёрдохы колонкын эгээ һуулын тоо «037719» гэжэ тоолон шалгал хэрэгтэй.

Редакци

Харюусалгатай редактор оролшо У. Б. БУДАЕВ

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«Прогресс» кинотеатра «Ошонууд» гэжэ хитадай уранхайнанай кинокартина үдэшэ 3—5—7—9—11 часуудта, «Тэриние Сүхэ-Батор гэжэ нэрлэжэ гэжэ кинокартина үдэрэй 11—13 часуудта, «Эрдэм» кинотеатра — «Белэй солистка» гэжэ кинокартина үдэшэ 3—5—7—9—11 часуудта, «Конек-Горбунко» гэжэ кинокартина үдэрэй 11—13 часуудта.